

DE PLATE

TIJDSCHRIFT VAN DE OOSTENDSE HEEMKRING "DE PLATE"

Vormings- en ontwikkelingsorganisatie en Permanente Vorming.

Aangesloten bij de KULTURELE RAAD OOSTENDE en het WESTVLAAMS VERBOND VAN KRINGEN VOOR HEEMKUNDE

Statuten gepubliceerd in de Bijlagen tot het Belgisch Staatsblad dd. 1-2 mei 1959, nr. 1931 en gewijzigd volgens de Bijlagen tot het Belgisch Staatsblad dd. 15 mei 1975 nr. 3394 en nr. 3395 en de Bijlage tot het Belgisch Staatsblad van 4 december 1986 nr. 31023.

VERANTWOORDELIJKE UITGEVER:	SECRETARIS:	PENNINGMEESTER:	REKENING:
A. VAN ISEGHEM	J.B. DREESEN	J.P. FALISE	750-9109554-54 of
IJzerstraat 1	Rode Kruisstraat 4	H. Serruyslaan 78/19	000-0788241-19
8400 OOSTENDE	8400 OOSTENDE	8400 OOSTENDE	

Alle medewerkers zijn verantwoordelijk voor de door hen getekende bijdragen.

JAARGANG 19 Nr. 12 december 1990

VOOR DE INHOUDSTAFEL VAN DIT NUMMER, ZIE DE LAATSTE BLADZIJDE.

DECEMBER - ACTIVITEITEN

De Oostendse Heemkring "De Plate" heeft de eer en het genoegen zijn leden en andere belangstellenden uit te nodigen tot de volgende activiteiten.

A. Souper en kleinkunstavond

De souper en de kleinkunstavond die doorgaan op

zaterdag 8 december 1990 om 19 uur

in het Restaurant BENNY op de hoek van de Vlaanderenstraat en de Langestraat werd uitvoerig aangekondigd in ons novembernummer. Hiermee brengen wij enkel de datum in herinnering.

B. Een voordracht met documentatiemateriaal gaat door op

donderdag 20 december 1990 om 20u30

in de Conferentiezaal van de V.V.F. Oostende, Dr. Colensstraat 6.

Onderwerp : OMTRENT GEZELLE

Spreker : de heer Fernand BLOMME, secretaris van de V.V.F. Oostende.

Guido Gezelle was een groot figuur waarrond nog steeds heel wat vraagtekens blijven hangen. Zo was er bijvoorbeeld het Eugeen Van Oye-geval, zijn politieke belangstelling en kiesdraverij, waar hij zich hopeloos aan verbrandde en zo meer. Dat men echter nog bijlange niet is uitgepraat over hem bewijzen twee recent verschenen biografieën.

Voor de heer Fernand BLOMME is Guido Gezelle een hobby. Vanavond spreekt hij ons dus over zijn hobby Gezelle. Stap voor stap brengt hij ons een reeks minder gekende aspecten uit het leven van Gezelle en dit op een wijze zoals de anderen het niet doen. Hij behandelt een deel van de vraagtekens rond Gezelle en leidt ons van die vraagtekens, met vaste hand, doorheen de verschillende perioden die het leven van Gezelle hebben doorkruist : Roeselare, Brugge, Kortrijk, zijn tijd als leraar en die als onderpastoor.

Een aanrader voor diegenen die iets meer dan het gewone willen weten over Guido Gezelle, een figuur die bij de massa in de vergethoek dreigt te geraken.

Laat er die avond even je T.V., pint of film voor want het zal de moeite waard zijn. Zoals steeds is de toegang vrij en kosteloos, ook voor niet-leden. Zorg dat je er bij bent.

JANUARI I - ACTIVITEIT

Bezoek aan de tentoonstelling Euphrosina BEERNAERT

Op zaterdag 5 januari 1991 om 10u30 leidt ons geacht lid en stadsconservator de heer Norbert HOSTYN ons rond op zijn tentoonstelling van het werk van Euphrosina BEERNAERT.

Dit is een enige gelegenheid om op een deskundige wijze ingewijd te worden in het werk van deze kunstenares.

Rendez-vous op 5 januari 1991 in het Museum voor Schone Kunsten van Oostende. Men zegge het voort.

J.B. DREESEN

HER-TENTOONSTELLING SCHILDERIJ MUSIN

Op zaterdag 3 november 11. had in ons Heemmuseum de her-tentoonstelling plaats van het gerestaureerde schilderij van François MUSIN.

Dank zij de talrijke giften van onze leden en sympathisanten waren wij in staat dit schilderij te laten herstellen. Onze milde gevers waren dan ook allen uitgenodigd op deze kleine plechtigheid.

Een vijftigtal personen waren aanwezig toen onze voorzitter, de heer A. VAN ISEGHEM, na een korte toespraak, het schilderij "onthulde". De plechtigheid werd besloten door een receptie, ons aangeboden door de Voorzitter.

Het gerestaureerde schilderij is een olieverf op doek en meet 170 x 141 cm. Het stelt het "groot strand" voor bevolkt met baders en wandelaars, badkarretjes met paarden bespannen en het badpersoneel erbij. Op de dijk zien we de westgevel van het 2de Kursaal (afgewerkt in 1878) en de hotels "Cercle des Bains" en "Océan" gebouwd respectievelijk in 1880 en 1866. Rond de eeuwwisseling werd het hotel "Cercle des Bains" herdoopt in hotel "Continental".

Het schilderij werd dus geschilderd ná 1880 maar vóór 1888, jaar van het overlijden van François MUSIN.

Het huizenblok tussen de Westramp van het Kursaal en de Ijzerramp komt er niet op voor. Het werd gebouwd rond de jaren 1896. Het hotel "Wellington" dat, benevens de villa's "Emma-William", "Triton", en "Helvetia" en het hotel "Du Globe", deels uitmaakte van dit blok werd pas op 3 april 1897 in gebruik genomen (1) (2).

De kosten der restauratie belopen ± 90.000 ₣. Van onze milde schenkers ontvingen wij tot nu toe 53.100 ₣. De rest wordt bijgepast door "De Plate".

Maar de intekenlijst is nog steeds open ! Giften kunnen gestort worden op rek. 000-0788241-19 van De Plate - Oostende met vermelding "Musin".

De naam van de milde schenkers zal geafficheerd worden naast het schilderij.

Jean Pierre FALISE

(1) l'Echo d'Ostende 04.04.1897.

(2) Iconografisch materiaal betreffende dit gedeelte van de zeedijk vinden we o.a. in Oud Oostende in Beeld II nr. 13, 14 en 49 en O.O.I.B. III nr. 23.

DE WEG NR. 12 OOSTENDE-TRIER

door Freddy HUBRECHTSEN

De kaartenafdeling van het Algemeen Nederlands Rijksarchief te Den Haag (s' Gravenhage) beschikt over heel wat kaarten en plannen betreffende Oostende waaronder een collectie die nog niet geïnventariseerd is. Bij een bezoek ter plekke kregen de Hr. Hilaire SERVAES en ondergetekende van de archivaris de primeur een kaart te openen die zelfs hij nog niet gezien had.

Het gaat hier om een meterslange kaart van ± 30 cm. breed, opge maakt te Brugge op 10 december 1817 door de hoofdingenieur van het 11e district en op 31 december 1817 aan de toenmalige minister van Waterstaat en Openbare Werken voorgesteld.

Het betreft een plan om de bestaande WEG NR. 1 te verleggen. De nieuw aangelegde weg van Sluis tot het gehucht Schapenbrugge (N.O. van Brugge) en het gedeelte van de weg tot Dudzele bleven onveranderd.

Van Dudzele wordt nu een aftakking voorzien die PIJLRECHT loopt tot het kruispunt van de weg Klemskerke-Stalhille. In de tekst wordt dan gewag gemaakt dat deze aftakking van de weg nr. 1 hetzelfde traject volgt van de bestaande WEG NR. 12 tot in Oostende.

Deze weg nr. 12 draagt de naam OOSTENDE-TRIER (Ostende-Trèves) en heeft zijn vertrekpunt op het Wapenplein te Oostende. Hij volgt de Kapellestraat, gaat over de Kapellebrug en de sluis van de toen nog bestaande Amerikaanse kreek. Volgt de Fortuinstraat, de Vrijhavenstraat, door de Brugse poort over de Jacht (of Franse) sluis, volgt de linkeroever van de achterhaven, loopt over de sluis van Sas Slijkens en volgt van dan af perfect het traject van de Brugse baan alover de Blauwe Sluis zoals wij deze weg nog altijd kennen. Hij maakt een kruispunt met de weg Klemskerke-Stalhille aan de herberg VIJFWEGEN (nu een bekend palingrestaurant). Hij volgt de Noordede voorbij de herberg LEPELEM (nu ook een restaurant) tot aan de herberg DE STROOIEN HAAN (deze herberg is nu een boerderij - waarvan de naam nog op de vroegere cafégevel te zien is - op wat nu nog het kruispunt is van de Brugse baan en de baan van Wenduine naar Brugge te Meetkerke).

Ik denk te mogen veronderstellen dat de WEG NR. 12 OOSTENDE-TRIER niets anders is dan de weg Oostende-Brugge-Gent-Brussel-Luik-Aken-Trier ofwel Brussel-Namen-Luxemburg-Trier, zoals wij hem kenden vóór de aanleg van de autostrade.

Misschien kent een lezer meer over het bestaan van deze weg en over de nummering der wegen in onze provincie uit die tijd. De relativiteit van de benaming in koop genomen.

De tekst van de kaart vermeld een toekomstig tweede projekt dat de weg Oostende-Nieuwpoort-Veurne zou behandelen.

In september 1817 had Waterstaat een plan voor de aanleg van een nieuwe Nieuwpoortsteenweg voorgelegd voor advies aan de hoofdingenieur van de Genie te Oostende. Deze nieuwe weg zou in de eerste plaats een betere verbinding geven tussen de vesting Nieuwpoort en de vesting Oostende (1). De Nieuwpoortsteenweg zoals wij hem nu nog kennen kwam klaar in 1823 (2). De oude Nieuwpoortsteenweg volgde het traject van de huidige Leffingestraat over de Elisabethlaan (die toen nog niet bestond) over Mariakerkedorp (Prins Roselaan) en verder.

In het geïnventariseerd gedeelte van de collectie (3) bevindt zich een plan van de weg nr. 1 tussen Oostende-Nieuwpoort en Veurne (1817) en drie plannen betreffende de weg nr. 12 : tracé in de vesting Oostende (1817), profiel van de waterleiding in de weg (1819) en de tekening van een aquaduct bij de Blauwe Sluis (1818).

- (1) Koninklijk Museum van het Leger en de Krijgsgeschiedenis
Brussel - Hollandse periode - Briefwisseling Oostende 1816-1821.
- (2) Geschiedenis van een parochie te Oostende (J.B. Dreesen - G. Vandamme 1984), blz. 84.
- (3) Algemeen Rijksarchief Den Haag - Kaartenafdeling : Inventaris van Verkeer en Waterstaat van de Zuidelijke Nederlanden.

TEKENING VOLGENDE BLADZIJDE

LIDGELD 1991

Het lidgeld voor het lidmaatschap bij de Heemkring De Plate is voor 1991 vastgesteld als volgt :

Aangesloten lid :	400 ₣
Steunend lid :	500 ₣
Beschermend lid (vanaf) :	1.000 ₣

Mogen wij vragen gebruik te maken van het hierbijgevoegd stortingsbulletin. Alleen diegenen die tot nu toe niet gestort hebben (laatste storting door ons ontvangen op 22 november) vinden hierbij een stortingsbulletin.

Ook dit jaar biedt het Grafisch Bedrijf LAMMAING ons gratis de Platekalender aan. Deze wordt samengesteld door onze ondervoorzitter de heer Omer VILAIN. Als thema werd "DE GROTE HOTELS" gekozen.

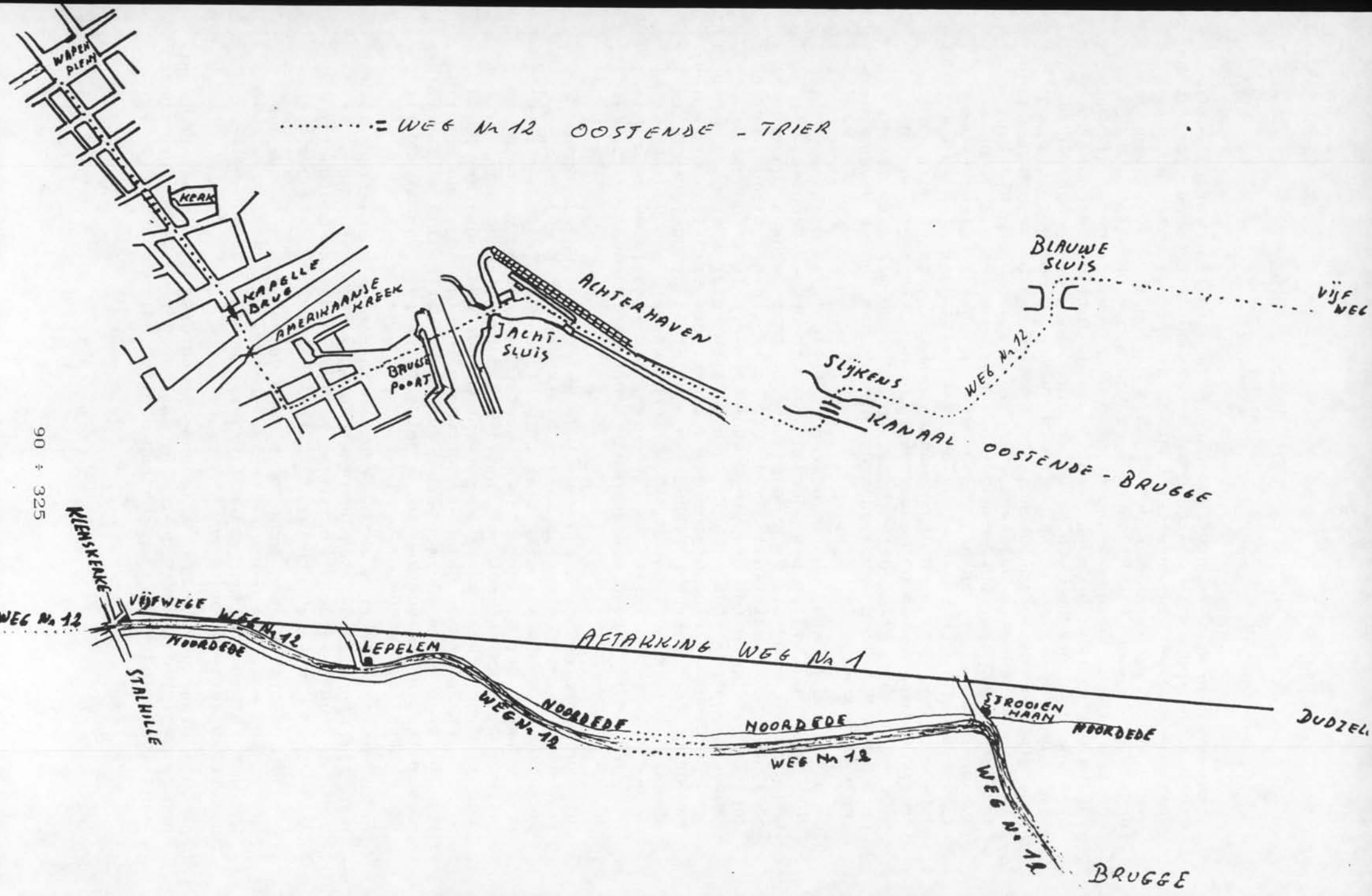
ø ø ø ø

VEILING 1991

Op donderdag 31 januari 1991 gaat de jaarlijkse Veiling van DE PLATE door onder leiding van de heer O. VILAIN.

Personen die wensen stukken te laten veilen mogen de lijst van de te veilen stukken (zo gedetailleerd mogelijk) binnenbrengen bij de heer O. VILAIN, Rogierlaan, 38 bus 11, Oostende.

De stukken (boeken, foto's, affiches, plannen, enz., maar geen breekbare voorwerpen) moeten wel betrekking hebben op Oostende of de kuststreek.

90 + 325

KRAKEEL ONDER DE GEESTELIJKEN

door J.G. DE BROUWERE

In de XVIIIde eeuw (wanneer de roepingen ontelbaar waren) vertoefden véél priesters te Oostende : velen onder hen waren Oratorianen. Zelfs de pastoor, Emmanuel DE CAMBA, was een priester van het Oratorie. En zo waren ook de EE. HH. Philippus DE ROY, Joannes HAGAERTS, Egidius SAEYS, Jacobus SERRARIS, Joannes VAN DEN NESTE en DE BRUYNE (voornaam mij niet bekend). Sommigen waren allicht parochiepriesters, anderen leraars aan de latijnse school. In 1748 was daar ook nog een priester bij, die geen "presbyter Oratorii" was : Thomas P. BRYAN. Wat E.H. BRYAN te Oostende als ambt had, staat nergens opgetekend; de bisschop had hem waarschijnlijk als parochiepriester gestuurd. Maar zo hij misschien niet bij de Oratorianen inwoonde, dan zat hij toch met hen aan de gemeenschappelijke tafel. En hij was er niet bijzonder welkom. Soms was er hooglopende ruzie, lijk op 09/12/1748. Het ging zo ver, dat de pastoor (eten en drank hadden hem wat opgeschroeft ?) in tegenwoordigheid van de aanzittenden, aan BRYAN heeft gheinterdiceert te doen alle Pastoreele functien ende misse te lesen, en zelfs met verbod aan zijn mede-Oratorianen hem te geven Prierterlyck gewaet.....

Of BRYAN daarna nog lang te Oostende verbleef, is niet geweten, wél echter dat hij in het voorjaar 1749 te Brugge verbleef. En van daaruit wilde hij zich op pastoor DE CAMBA wreken. Maar daartoe moest hij bewijsmateriaal aan de Officiaal van het bisdom voorleggen. En dat probeerde hij. In Brugge werd een tekst opgesteld, waardoor een Oostends notaris (Den Eersten notaris hiertoe aensocht) gevorderd werd van de Oratorianen, die er op 09/12/1748 bij waren, én van broeder Petrus ROTIERS, een schriftelijke declatie ofte attestatie te eisen, dat BRYAN ze toen tot getuigen van het gebeurde had opgeroepen. Alles is in mooie juridische formules gegoten, zelfs de bedreigingen aan de Oratorianen, zo ze de attestatie zouden weigeren.

Het merkwaardige aan het dokument is wel de manier waarop het tot stand kwam. Een Brugse notarisklerk kalligrafeerde het op zegelpapier van 4 s., maar liet ruim blanco open voor het invullen van de namen der Oratorianen in kwestie en voor de voornaam van broeder ROTIERS. En met dat onvolledig dokument trok BRYAN prompt naar Oostende. Daar kwam hij terecht bij de oude notarais Philip RYCX, wiens klerk de namen en voornamen invulde. Maar de notaris kontroleerde en duidde met een "ende" aan, dat de laatst ingevulde naam meteen het einde van het lijstje betekende. Daarna ondertekende BRYAN het geheel.

Notaris RYCX, die zich wel meer van onaangename opdrachten gekwijt had, "transporteerde zich naar het huis van de Oratorianen, vergezeld van een getuige (lijk BRYAN, in zijn vordering had gestipuleerd), nml. met den procureur Sr Philips Rycx de Jonghe.

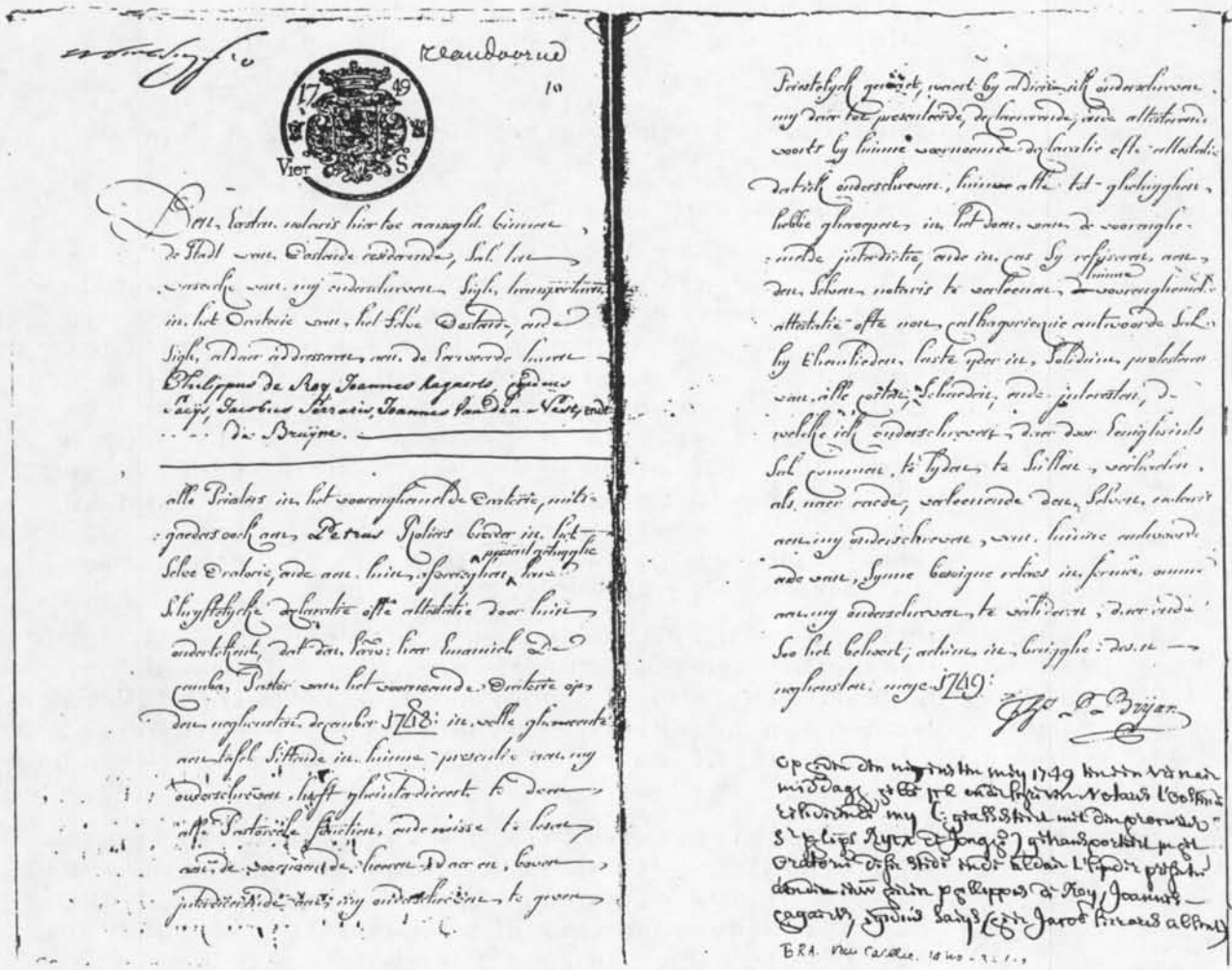
Bij de Oratorianen aangekomen, was de notaris er vlug van af. Er was maar één priester thuis, Joannes HAGAERTS. Deze verklaarde botweg dat daar allemaal niets van was, en dat alles wat BRYAN vertelde vals is.

In zijn ouderwets geschrift tekende de notaris dat op het document aan. En dat sloot BRYAN de pas af naar eender welke verdere procedure. Zelfs indien hij gelijk had. Zelfs indien pastoor DE CAMBA

een opvliegend man was, die seculiere-niet-Oratorianen verfoeide.

Dat verhaaltje werd gehaald uit : BRUGGE. Rijksarchief. Notarieële archieven. Fonds Van Caillie. Depot 1940. Register nr. 33, akte nr. 10 (hierbij verkleind weergegeven).

N.V.D.R. Oratorianen zijn wereldpriesters (seculiere priesters) die een communiteit vormen, gericht op gebed en zielezorg. De Oratorianen zijn door geen gelofte of eed verbonden.

VERGETEN OOSTENDSE KUNSTSCHILDERS - AANVULLING

Hortense CROSSÉE

Nam deel aan het Salon van de Gentse "Cercle des Beaux-Arts" in januari-februari 1883 met "Zomerlandschap".

Woonde toen Vrijhavenstraat 3 te Oostende

Louise CROSSÉE

idem, met "Hutje in het bos".

Zelfde adres.

Verdere referenties over beide schilderessen ontbreken.

Norbert HOSTYN

door Emiel SMISSAERT

De bij de traditie aansluitende poëzie van Hubert van Herreweghen (°1920) valt op door haar ongekunsteldheid. Hij bezingt bij voorkeur eenvoudige genoegens en verlangens, eigen aan elk mens. Hij antwoordt dan ook :

Sinds circa 1950 verbleef ik met mijn gezin en omwille van mijn gezin, jaarlijks (vooral in de meimaand, later in juni) in Mariakerke, in Sint-Idesbald (meestal), ook wel elders; de laatste jaren meestal, met mijn vrouw alleen, in Knokke. In Heist werd me ooit, lang geleden, de eerste Poëzieprijs (voor verzen, geïnspireerd door de zee) uitgereikt. (88)

Hubert van Herreweghen wordt alleen door de zee geboeid.

(...) als ik er alleen tegenover sta. Dan is het ook een verschrikkelijk monster, dreiging en dood. Om zacht te zeggen : ik houd niet van de zee in het toeristisch seizoen, ik houd niet van toeristen (nergens). En in Sint-Idesbald bracht ik vele uren door in een gemoedelijke volksherberg, waar ik met vissers en andere goede mensen kaart speelde (manillen) of pijltjes wierp naar de Engelse vogelpik die nu in de mode is gekomen. Vanuit Knokke wandel ik ('s winters) het land in, desnoods te voet naar Brugge. De zee bevangt en benauwt me. Ik ben een man van het land. (89)

Anton van Wilderode (°1918), pseudoniem van Cyriel Coupé, wordt gerekend tot één van de beste dichters en hij is de meest gelezen en meest geprezen dichter van Vlaanderen. Van 1946 tot 1982 was hij priester-leraar aan het Klein-Seminarie te Sint-Niklaas. Het leraarslot kan raar vallen. Hieromtrent getuigt Van Wilderode in een interview :

Ik ben een priester die geen godsdienstles gaf; een classicus die geen latijn gaf; een vertaler van Vergilius die geen Vergilius gaf; een dichter die wel Nederlands maar geen poëzie gaf. Maar ik ben er niet door gefrustreerd geraakt. (90)

Anton van Wilderode heeft vele reizen naar het buitenland gemaakt. Vanaf 1936 tot nu heeft hij bijna alle Europese landen tenminste één keer bezocht. Hij ondervond, dat reizen voor hem altijd een verheugd leven is geweest, "(...) een grote verrijking en het is voor mij altijd één van de inspiratiekernen geweest, vanaf mijn eerste bundel tot en met mijn jongste". (91)
Het is niet verwonderlijk dat de Belgische kust geen onbekende voor hem is :

Ik heb in het verleden wel enkele keren, maar toch slechts voor korte tijd telkens, aan zee verbleven (in Oostduinkerke). Ik ken de kust eigenlijk wel al heel lang, het eerst door schoolreizen-van-één-dag, daarna door fietstochten tijdens de vakantie (meerdere dagen, "logeren" in schuren !). Ik ben er eigenlijk het liefst in de herfst, wanneer men

de zee een beetje voor zich alleen heeft, - hoe egoïstisch dat ook kan lijken.

(...) Mij boeit het meest de zee met een ledig strand, met wind en wolken, met kantelende meeuwen en - langs de vloedlijn, een enkele wandelaar. Er zijn nog prachtige duinen. De huizen en de hotels, de appartementen en de campings zijn hier wat ze overal zijn : ze gelijken aan elkaar als twee druppels (zee)water. Het "dagelijks" leven heb ik nooit écht meegemaakt; wel verbleef ik met vrienden soms een week in een klein huis, wég van de drukte. Daarvan herinner ik mij de zuivere morgens. (92)

Een medestudent, H. Verdin, later zelf hoogleraar aan de Universiteit te Leuven, beschrijft Anton van Wilderode zoals hij overkwam in zijn jonge jaren (93) :

Toen hebben wij hem leren kennen, niet alleen als iemand die voor de meest eenvoudige dingen in de natuur een grote aandacht heeft, maar ook als iemand die het reizen kan beleven als een stuk van het leven waar je andere mensen leert kennen, waar je buiten de dagelijkse sleur kunt openstaan voor dingen die je anders nauwelijks ziet. Hij kon zeer sterk genieten van de atmosfeer. Ik herinner mij reizen op het eiland Texel of wandelingen langs de Noordzee. Daar kon hij, ver van alle toeristische drukte, werkelijk opgaan in die speciale natuursfeer, in die sfeer van gezelligheid, vriendelijkheid, hartelijkheid. Tegelijk was er ook altijd die ondeugende trek die eigenlijk heel zijn verschijning als student kenmerkte.

Het toeval wil, dat enkele gedichten van Van Wilderode, zonder diens medeweten, door een zekere W. Segers ter publikatie aangeboden werden aan het voorname literaire tijdschrift *Dietse Warande* en *Belfort*. Eén ervan, Zee-bad, werd opgenomen en afgedrukt in het juni-nummer van 1938, onder het pseudoniem "Maurits Wille". De essayist Rudolf van de Perre wijst op Van Wilderodes sterke zintuigelijkheid en zijn verlangen naar "ontgrenzing", naar ruimten en eeuwigheid, die in dit gedicht naar voren komen. (94)

Laat me in 't water staan met druipende haren
en lachen om de kleine woorden van mijn vrees -
recht-op stààn, en den kouden arm der baren
gestrengeld voelen om mijn warme vleesch.

Mijn hijgend harte aan het hart van 't water :
het eeuwig-kloppende in ebben en vloed
aan 't kleine tijdelijke, dat bonst in elke ader
en in de driften van mijn bloed.

O. als ik 't lamme leven niet meer kan verdragen
dat me verworgen wil in kleinigheid; -
dan zal ik om de mildheid van het water vragen
en daar gaan beedlen om wat eeuwigheid.

Vele jaren later, in 1978, heeft Van Wilderode opnieuw de zee bezongen. Geïnspireerd door Oostende is de cyclus zeegedichten Zie ik de zee, vier gedichten omvattend, en opgenomen in zijn met een staatsprijs gelauwerde bundel Dorp zonder ouders. Hoe kwam Anton van Wilderode op het idee ? Wat bewoog hem om deze verzen, van lyrische rijpheid en talent getuigende, te

concupiëren ?

(...) De eigenlijke aanleiding, de "vonk", kreeg ik op een avond toen ik vanaf het station te Oostende naar het strand liep in de hevige wind. Ik was onderweg om een lezing te houden in het Dominikanerklooster (Christinastraat) voor een groep op vrijdag 2 maart 1978. Het is dus een korte indruk geweest, - maar gevoed en aangevuld door vroegere impressies aan zee. (95)

Wie ooit in de gelegenheid was om een "lezing", die een "college" Nederlandse literatuurgeschiedenis aan de universiteit qua gehalte benadert bij te wonen, werd telkens getroffen door de degelijke voorbereidingen en de bekwame, boeiende verwoording van zijn onderwerpen. Persoonlijk hebben wij hem Wies Moens en Filip de Pillecyn horen ontrafelen, situeren, waarderen. Een festijn voor de literatuurlijfhebbers !

-
- (88) H. van Herreweghen : Verzamelde gedichten (Tielt, 1986).
Gedichten over de zee, zie : p. 125-129, 132, 140 en 304.
Het bundeltje Valentijn, een toef liefdesgedichten (Antwerpen, 1986) wordt afgesloten met Wachten, eveneens een zeegedicht.
- (89) Brief H. van Herreweghen d.d. 23 mei 1988.
- (90) Mark Van de Voorde : Anton van Wilderode. In : Kerk en Leven, 1988 (rubriek "Klapstoel, gesprek van de week") p. 3.
- (91) L. en R. Duprez : Kennismaken met Anton van Wilderode (Landegem, 1985). p. 121-127.
- (92) Brief A. van Wilderode d.d. 22 mei 1988.
- (93) L. en R. Duprez, o.c., p. 32.
- (94) R. Van de Perre : Anton van Wilderode : een monografie (Leuven, 1988), p. 30.
- (95) Brief A. van Wilderode d.d. 11 september 1988.

EINDE

ORGELS IN GROOT OOSTENDE - HET ORGEL
IN DE O.L.V. KONINGINKERK (MARIAKERKE)

door Norbert HOSTYN

In "De Plate" 85/139 werd door Robert HOSTYN reeds het orgel van het O.L.V. ter Duinenkerkje besproken. Nu de kerk van de Lijsterbeslaan, gebouwd tussen 1956 en 1959 naar plannen van architect SMIS. (1)

* * *

Het orgel werd volledig nieuw gebouwd door de firma B. PELS & Zoon uit Lier, in 1959. PELS is ook de auteur van het orgel in de Sint-Antoniuskerk (Vuurtorenwijk).

Het is opgesteld rechts in het kleine transept boven in het uitgebouwde koor.

Het orgel, PELS' "opus" 451", heeft de volgende dispositie :

PEDAAL	I	II
gedekt bas 16'	Prestant 8'	Gemshoren 8'
octaaf bas 8'	Open fluit 8'	Wilgenpijp 8'
gedekt 8'	Holpijp 8'	Zweving 8'

koraalbas 4'
pommer 16'
P + I
P + II
P + II 4'

Octaaf 4'
Roerfluit 4'
Vulwerk 4 st. 2'
I + II
I + II 16'

Open fluit 4'
Nazaard 2'2/3
Woudfluit 2'
Terts 1'3/5
Cymbelstem 2 st. 1'
Trompet 8'
II + II 16'

druktoetsen : P - MF - Tutti / O / H.R. - Vr. C.
voetbediende toetsen : P + I, P + II, I + II / zweltrede / Gen.
Tutti - T.A.

manuaalomvang : C - g'''
pedaalomvang : C - f'

De tractuur is elektropneumatisch.

Lit. : A. FAUCONNIER & P. ROOSE, Het historisch orgel in Vlaanderen. IV a : Provincie West-Vlaanderen. Arrondissementen Brugge en Oostende, Brussel, 1986, p. 694-695. (2)

(1) SMIS wordt weldra uitvoerig behandeld in "De Plate".

(2) Zie boekbespreking in "De Plate" 87/276.

OOSTENDSE NUMISMATIEK

door Edwin LIETARD

MARC REYNAERT

Marc, Lucien REYNAERT werd geboren te Oostende op 8 maart 1951. Hij was gehuwd met Annie-Marie CLAEYS, eveneens geboren te Oostende op 26 november 1952.

Marc REYNAERT is in dienst van één van de vele stadsdiensten van Oostende.

In zijn jeugd (als pupil) was hij aangesloten bij de zwemvereniging "VRIJE ZWEMMERS OOSTENDE". Deze maatschappij was gelegen in het Maria-Hendrikapark.

Verschillende jaren beoefende hij daar de zwemsport. In 1964 behaalde hij gedurende de kampioenschappen der Vlaanderen de titel in de discipline 200 m. "streek voor pupillen".

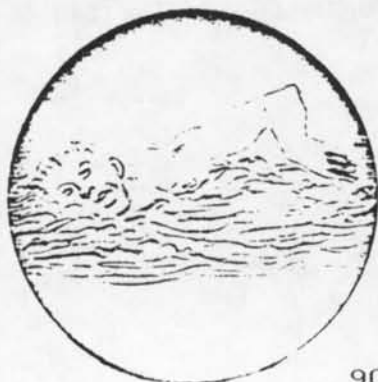
Hij werd door de vereniging gevierd en vereremerkt met een bronzen medaille.

1964 MEDAILLE IN BRONS Ø 49 mm

R. Zwemmer in actie in crawlslag naar links gericht.

V. 2 lauwertakken in een kransvorm met bovenaan een ster en in het midden een rondschrift en een tekst verdeeld in 5 lijnen :
. VRIJE ZWEMMERS . KAMPIOENSCHAP DER VLAANDEREN

M. REYNAERT/200 m STREEK/PUPILLEN/STAD OOSTENDE/1964

MEVROUW ROSALIE DESMIDT-DECERF

Rosalie, Maria DECERF werd geboren te Oostende op 6 november 1866 en is er overleden op 75-jarige leeftijd op 10 oktober 1942.

Zij was gehuwd met Gustave, Franciscus DESMIDT, geboren te Oostende op 12 juni 1870 en er overleden op 68-jarige leeftijd op 16 januari 1938.

Mevrouw DESMIDT-DECERF was gans haar beroepsleven werkzaam in de horecasector. Ze werd dan ook gehuldigd voor haar lange inspanningen in deze uitbatingssector.

Zij werd door de "Association des Hoteliers - Restaurateurs" gevierd en kreeg van dezelfde vereniging een eremedaille.

MEDAILLE IN VERZILVERD BRONS Ø 30 mm MET RING

R. Wapenschild van Oostende omringd door een riem met een legende : VILLE D'OSTENDE. Dit alles is nogmaals omringd door een sierrol met een legende : ASSOCIATION DES HOTELIERS - RESTAURATEURS.

V. Een parelrand met een tekst in 3 lijnen :
HOMMAGE/A/R. DESMIDT-DECERF

ROBERT LAMBRECHT

Robert, Henri LAMBRECHT werd geboren te Oostende op 9 januari 1950. Hij is gehuwd met Claudine, Marie LEBLUY, geboren te Oostende op 22 november 1950.

Robert LAMBRECHT is bediende van beroep.

Hij is in zijn jeugd een fervent liefhebber-bokser geweest. In 1972 behaalde hij de titel van kampioen van België bij de liefhebbers en dit in de categorie Zware Welter.

Hij werd gevierd voor het behalen van deze titel en vereremerkt met een medaille door het Stadsbestuur van Oostende.

1972 MEDAILLE IN VERGULD BRONS Ø 49 mm MET BOL EN RING

R. STAD OOSTENDE.

Gekroond wapenschild van Oostende boven het water, met drietand, visschop, visnet, anker en ereteken.

V. Een tekst in 5 lijnen :

ROBERT LAMBRECHT/KAMPIOEN VAN BELGIE/BOKSEN LIEFHEDBERS/ZWARE WELTER/1972

ROBERT DECOO

Robert, Alfons DECOO werd geboren te Oostende op 2 april 1948. Hij is gehuwd met Christiane, Diane MARGORY, geboren te Oostende op 15 april 1945.

Robert DECOO is politieagent van beroep.

Hij was in zijn jeugd een fervent beoefenaar van de roeisport. In 1969 nam hij deel aan de kampioenschappen van België. Hij won de titel in de discipline "Acht met stuurman".

Ter dezer gelegenheid werd hij en zijn inzittende ploegmaten gevierd voor het behalen van de titel.

1969 MEDAILLE IN VERGULD BRONS Ø 49 mm MET BOL EN RING

R. STAD OOSTENDE.

Gekroond wapenschild van Oostende boven het water met drietand, visschop, visnet, anker en ereteken.

V. Een tekst in 3 lijnen :

DECOO ROBERT/KAMP. VAN BELGIE 1969/ACHT MET STUURMAN ELITE

EMILE STAESSENS

Emile, Aimé, Jean STAESSENS werd geboren te Oostende op 3 december 1859 en is er overleden op 80-jarige leeftijd op 29 februari 1940. Hij was gehuwd met Josephine DEBLEECKERE, geboren te Oostende in 1862 en er overleden op 74-jarige leeftijd op 23 oktober 1936.

Emile STAESSENS had van huize uit een katholieke opvoeding genoten, die hij in zijn latere loopbaan tot verwezenlijking kon brengen.

Hij was gedurende meer dan 25 jaar een vooraanstaand lid en medewerker van de Katholieke Kring te Oostende.

In 1904 werd hij dan ook door deze kring gevierd voor zijn pionierswerk en werd hij bedacht met een herinneringmedaille als huldebetoon.

1904 MEDAILLE IN VERGULD BRONS Ø 50 mm MET BRELOK, KROON, RING

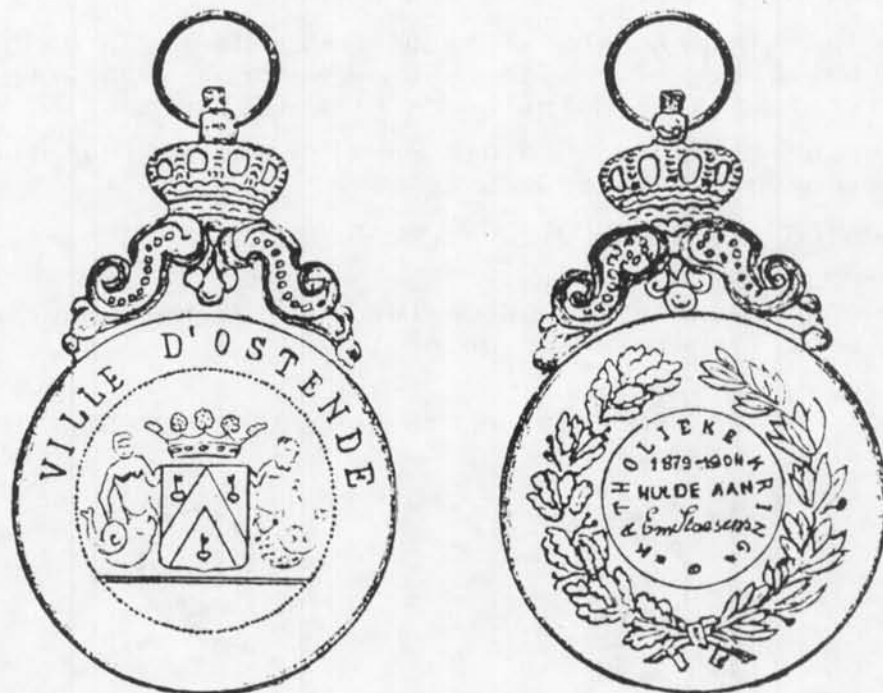
R. VILLE D'OSTENDE.

Gekroond wapenschild van Oostende met zeemeermin en zeemeerman.

V. Een eiken- en lauwertak in kransvorm met middenin een rond-schrift en een tekst in 3 lijnen :

* KATHOLIEKE KRING *

1879-1904/HULDE AAN/ Em. STAESSENS

WENSKAARTEN

De uitgeverij EREL brengt naar jaarlijkse traditie een reeks wenskaarten voor het eindejaar op de markt. De onderwerpen zijn oude gezichten op het Oostende van toen : PRIJS : 30 ₣/stuk.

Deze wenskaarten, alsook deze die in de voorbije jaren, gepubliceerd werden (in totaal een 40-tal onderwerpen), zijn te koop aan de balie van ons Museum, alsook bij EREL uitgeverij, Sint-Sebastiaanstraat, 16 Oostende.

DE WARSCHAUSTRAAT IN 1952

door Gerard VANDAMME

Enige tijd geleden kwam tijdens een gesprek de plaatsbepaling "in de lange derm" ten berde. Het bleek bij navraag, te gaan over het vroegere zusterschooltje van Mariakerke, dat gelegen was langs de Nieuwpoortsesteenweg tussen de Aartshertog- en de Zwitserlandstraat. Dit schooltje was blijkbaar reeds tijdens de oorlogsjaren '40-'45 dienstig als vergaderplaats van de christelijke sociale organisaties (K.A.J., V.K.A.J., K.A.V., K.W.B., enz.) van de parochie Mariakerke.

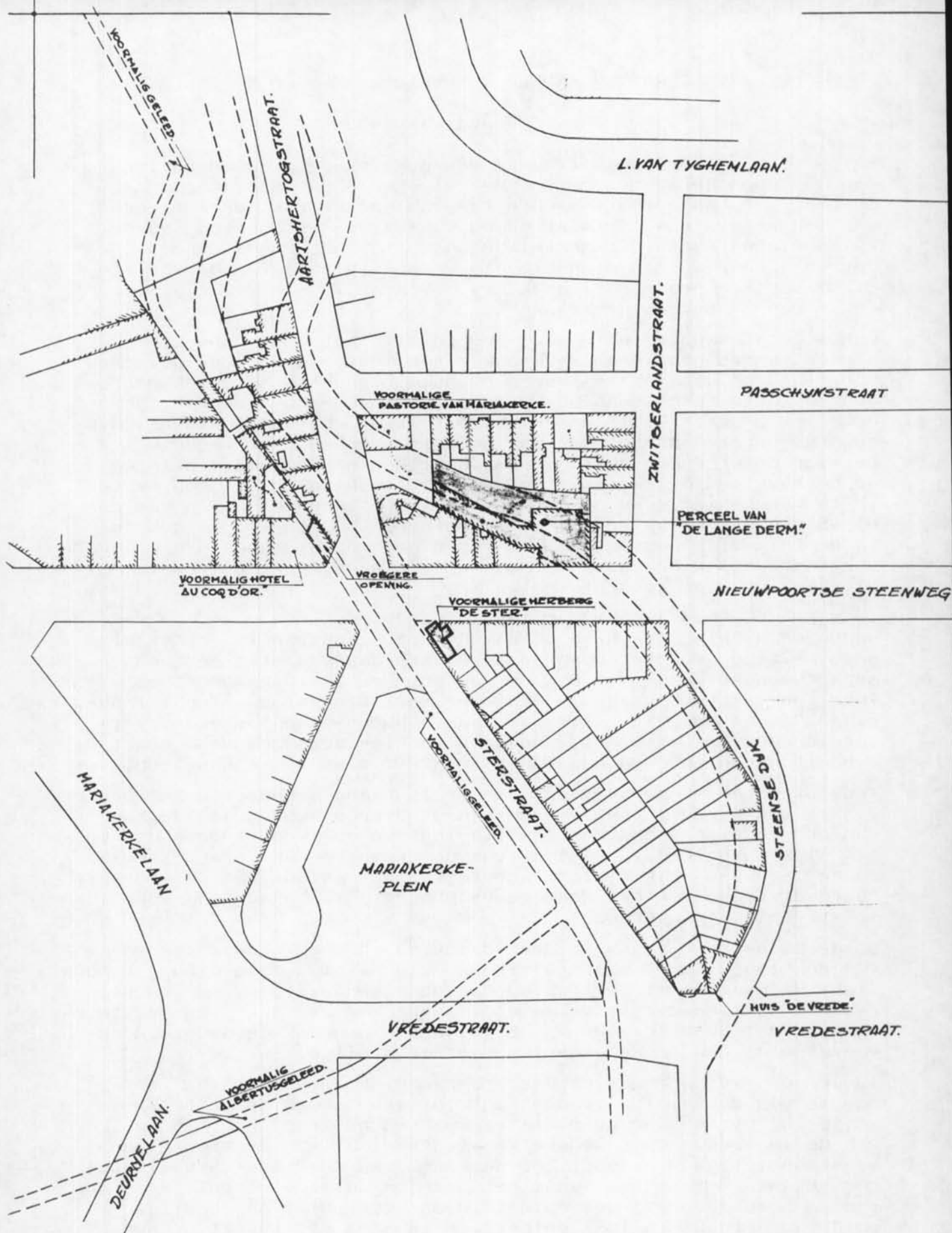
Langs de Nieuwpoortsesteenweg bevond zich het ingangspoortje midden in een grauwe donkere bakstenen muur, waarachter de schoolkoer lag. De klaslokalen waren gebouwd binnen in het blok begrensd door de drie reeds genoemde straten en de Passchijnstraat. Het geheel van het schooltje besloeg blijkbaar een nogal eigenaardig gevormd perceel grond, dat aan de westkant aansloot tegen de hof van de vroegere pastorie van Mariakerke - nu nog - gelegen op de hoek van de Aartshertog- en de Passchijnstraat. Voor zover ik te weten kwam, zou de naam "lange derm" afgeleid zijn van de eigenaardige schikking van de schoolgebouwen, en vrij algemeen in gebruik zijn geweest bij de leden der verenigingen die er over vergaderlokalen beschikten. Maar wie de naam heeft uitgedacht blijkt niet meer te achterhalen !

Iets spoorde mij aan om wat meer over de oorsprong van die ongewone bouwschikking te weten te komen. Het schooltje is echter al geruime tijd afgebroken en op de plaats daarvan staat nu een appartementsgebouw (met B.A.C.-kantoor nr. 186 Nieuwpoortsestwg). Toch vond ik toch vrij vlug enkele aanwijzingen op verschillende plans van de omgeving (o.m. op de stadsplans van Oostende, verspreid door de C.V.P. bij vroegere verkiezingscampagnes, staat het schooltje nog in rood aangeduid, zij het niet al te nauwkeurig).

Tenslotte heb ik de huidige kadastrale plans geconsulteerd, waarvan ik een gedeelte heb overgetekend. Hierop heb ik aan de hand van oudere plans, de vroegere ligging van de twee Steense dijken, het Albertusgeleed (= restant van de vroegere Ter Streep-kreek) en het Steense dijkgeleed (= gedeeltelijk restant van de vroegere hoofdwatgang van het Woutermansambacht), zo benaderend mogelijk in streeplijnen overgezet.

Op de kadastrale plans is zeer duidelijk het betrokken perceel van de "lange derm" weer te vinden, zij het met zijn nieuwe bebouwing. Het valt onmiddellijk op dat de eigenaardige vorm van het perceel bij benadering de zate uitmaakt van een deel van de Steense Dijk dat nu verdwenen is. Er zijn ook nog enkele andere merkwaardige dingen in de omgeving vast te stellen.

Ingewijden weten reeds dat de Steense Dijk zich nagenoeg ter hoogte van de huidige Vredestraat in twee takken splitste. Die splitsing verschijnt op plans en kaarten pas rond het midden van de 19e eeuw. Op vroegere kaarten komt alleen de kronkelende meest oostelijke tak voor. Op de kaart van de Sinte-Catharinapolder opgemaakt in 1750 (1) is het deze tak die de westelijke grens van de polder vormt. Ook op het "Plan Generaal" van dezelfde polder opgemaakt in 1859 en herzien in 1893 (2) is dit eveneens het geval. De westelijke tak (waarvan de huidige Sterstraat een overblijfsel is) staat op dit plan als wegenis aangeduid, maar alleen tussen de Nieuwpoortsesteenweg en de Duinenweg.

Het komt m.i. dan ook eigenaardig voor dat de heer S. IPPEL, zich baserend op het "Plan der Buurtwegen 1844 Mariakerke", stelde dat het deel huidige Steense Dijk tussen de Vredestraat en de Nieuwpoortsesteenweg, niet de eigenlijke Steense Dijk was, maar wel de "lage weg, gebruikt bij droog weer". Volgens hem was de huidige Sterstraat een deel van de "echte" Steense Dijk (3).

De mening van de heer D. FARASYN, dat de Aartshertogstraat tot 1850 deel uitmaakte van de Steense Dijk (3) schijnt nagenoeg te kloppen. Rond 1850 was er echter nog geen eigenlijke Aartshertogstraat. Volgens mijn bevindingen zou deze straat omzeggens het midden tussen de twee vroegere "dijken" liggen. Ik laat hier de vraag open, welke van beide nu de hoge of de lage, en welke de echte was.

Terloops vermeld ik hier dat tussen de uiteinden van beide dijken tegen de destijds Duinenweg, tot bij het einde van de 19e eeuw, de molen van het "Gehuchte Albertus" stond. Nu is deze plaats te situeren op het einde van de Aartshertogstraat tegen de Troonstraat (op het vroegere "Albertus Rondpunt" dat verdween bij de aanpassings- en verbredingswerken aan de Troonstraat).

Een en ander valt ook te zeggen over het vroegere thans verdwenen Steensedijkgeleed, waarvan het gedeelte noord van het Albertusgeleed óók dikwijls Albertusgeleed genoemd werd.

Dat geleed lag langs de Steense Dijk en de huidige Sterstraat. Van vlak op de hoek van de Nieuwpoortsesteenweg en de Aartshertogstraat liep het achter de eerste huizen van de laatstgenoemde straat. Een honderdtal meter van de Nieuwpoortsesteenweg maakte het geleed nog een bocht naar rechts om daarna vrijwel rechtdoor te lopen tot zijn eindpunt dat thans te situeren zou zijn nabij de hoek van de huidige Raversijdestraat en de Meibloempjeslaan. Het bleef aldus bestaan tot kort na de eerste wereldoorlog. Later werd het geleed geleidelijk plaatselijk overweld of gedempt. Gedeelten van de bedding die tussen de bebouwing lagen en soms ontoegankelijk werden van op de openbare weg, werden even geleidelijk aangeworven - (of ook wel eens in alle stilte ingepalmd) - door aanpalende eigenaars, en bebouwd. Op bijgaande tekening zijn daar duidelijk enkele voorbeelden van te zien.

Dit is ook het geval geweest met de opening die bestond tussen het eertijds gekende Hofel-Restaurant "Au Coq d'Or" (4) en de bakkerij beide op de hoek van de Nieuwpoortsesteenweg en de Aartshertogstraat, die nu ook is dichtgebouwd (huidige kledingszaak Verdievel).

Volgens S. IPPEL was deze opening de echte oude Steense Dijk (3) maar hier kan ik hem niet bijtreden. Het kadasterplan laat er weinig of geen twijfel over bestaan, dat het de bedding van het geleed betreft. Bovendien was die opening te smal vergeleken met de breedte van de dijk overal elders.

Als besluit heb ik het nog even over enkele straatnamen. De Sterstraat dankt haar naam - hier vertel ik niets nieuws - aan de herberg-afstamming "De Sterre" die tot rond einde 19e eeuw gelegen was op de hoek van de Nieuwpoortsesteenweg en de westelijke Steense Dijk, die blijkbaar nog geen andere naam had. Dit is nog een argument om te zeggen dat de huidige Steense Dijk (dus de oostelijke) de enige echte is.

De herkomst van de naam Vredestraat is een twijfelgeval. Sommigen menen dat ze behoort bij de reeks straten die namen van zg. burger-

deugden dragen (bv. Overvloed-, Werzaamheid-, Spaarzaamheid-, Goedheidstraat, enz.).

Anderen gaan ervan uit dat de naam herkomstig is van het huis, dat zich heden nog bevindt op de hoek van de Steense Dijk en de Vredestraat, en op zijn smalle gevel aan de Vredestraat het opschrift "De Vrede" draagt. Of dit ooit - zoals soms beweerd wordt - ook een herberg is geweest, heb ik nog door niemand formeel horen bevestigen (5). Als argument voor de tweede versie is er het feit dat eertijds daar de Vredestraat begon en vandaar uit het vroegst bebouwd werd. Ze liep noordoostwaarts slechts door tot aan de Elisabethlaan, en dit tot na de oorlog '40-'45. Ze is nogal wat ouder dan de "burgerdeugdenstraten" en lag er aanvankelijk ook vrij ver van af. Vanuit toponymisch oogpunt klinkt de tweede versie zeer mooi, of ze ook juist is, is iets anders. Wie hakt deze knoop door?

- (1) Caerte Figurative van den Nieuwen Bedyckten Polder, ghe-naemt den Sinte-Catharinepolder enz., opgemaakt in 1750 door de landmeters Maelstaf, Heems en Maryssael.
- (2) Plan Generaal van de Sinte-Catherinepolder,.... opgemaakt door landmeter K. Van Wassenhove in 1859, nagezien en vervolmaakt in 1893, door landmeter E. Chevalier.
- (3) Oostendse straatnamen gewijzigd in de 19e en 20e eeuw. Aanvullingen en verbeteringen door D. Farasyn + nota's door S. Ippel. De Plate, 7e jg. nr. 3, Maart 1978.
- (4) Foto gepubliceerd in de kalender van De Plate 1988. Rechts is de opening naast het hotel zichtbaar.
- (5) De huidige eigenaar weet niets af van een herberg; naar zijn zeggen was er vroeger een groentenwinkel gevestigd.

OPGENOMEN MUZIEK EN LIED UIT OOSTENDE EN OMGEVING

COLLECTIE OSTANDIANA (20)

Stedelijke Openbare Bibliotheek

door Robert LEROY

Sylvain VANHOLMEN

Gitarist en producer. Was gitarist bij The Seabirds, Sylvester's Team (1967), Silver's Trust, Wallace Collection (1969-71) en Two Man Sound.

The Seabirds was het paradepaard van de kust en belangrijk voor de Belgische rock in de eerste helft van de jaren '60. Wallace Collection rekruteerde klassieke muzikanten uit het Nationaal Orkest.

Two Man Sound speelde Zuidamerikaans getinte muziek. Vanaf de jaren '70 is S. Vanholmen producer van vele groepen.

Bron : Wit-lof from Belgium. G. De Coster en G. De Bruycker, 1990.

1° Serenade : Bruxelles; We gotta do something new; Serenade; Hocus pocus; We are machines; Love; Let me love you; Since you're gone for evermore; Dear beloved secretary; Tic-toc; When; See the man.

Wallace Collection, vocaal en instrumentaal = S. Vanholmen, compositie, gitaar; Raymond Vincent, viool; Jacques Damotte, cello; Marc Herouet, piano; Christian Janssen, bass; Freddy Nieuland, drums.

- Odeon 2C 062-04362; 1LP (uitgave ± 1969).
- 2° Laughing Cavalier : Get that girl; The sea disappeared; Get back; Ragtime Lily; Natacha; Merry-go-round; What's goin' on; Fly me to the earth; Peru; Pour old Sammy; Baby I don't mind; Misery; Laughing cavalier; Daydream.
Wallace Collection, voc. en instrum.
Odeon 2C 062-04036; 1LP (uitgave 1969).
- 3° Daydream; Fly me to the earth; We are machines; Tic-toc; Serenade; Dear beloved secretary; Hello Suzannah; Let me love her; Where; We gotta do something new.
Wallace Collection, voc. en instrum.
Odeon 4C 054-04522; 1LP.
- 4° Bande originale du film "La Maison" : Parlez moi d'amour; Who can tell my name; Reflections; Stop teasing me; Hey bird; Single man; Générique; Singleman; Phil; Tension; Adagio; ...
Wallace Collection, voc. en instrum.
Odeon 2C 062-04582; 1LP (uitgave 1970-71).
- 5° Exorcist; Diabolicus; Van S. Van Holmen-S. Vasco-T. Randall door Los Conquistadores.
Cannon Records Can 3046; 1 single.
- 6° Going back to Mexico, van S. Vanholmen-P. Els. So goodbye.
Two man sound, zang en instrum.
From LP Rubro Nero.
Elf Provinciën PE 22.690Y; 1 single (uitgave 1972).
- 7° Gief us moa de Vlamiengen. Yodelo.
Nederlandse tekst van S. Vanholmen.
Ein van de twee, zang en instrum.
RKM 4C 006-97351; 1 single (uitgave 1975-76 ?).
- 8° Dancing man; Bye bye love, van S. Vanholmen en F. Depryck.
Two man sound, zang en instrum.
RKM 4B 006-98820; 1 single.
- 9° Love; Fly me to the earth van Vincent, S. Vanholmen en David Mackay.
Wallace Collection, voc. en instrum.
Parlophone 5C006-04141; 1 single.
- 10° Parlez-moi d'amour. Stop teasing men, van Nieuland en S. Vanholmen.
Wallace Collection, voc. en instrum.
Odeon 2C006-0 4515; 1 single.
- 11° Zie : F. Springuel nr. 4.

VAYA CON DIOS

Trio (2 mannen en 1 vrouw) waaronder Willy Willy = Willy Punk, gitaar (ex-Stagebeast, ex-Revenge 88, ex-gast van Arbeid Adelt en van The Scabs).

- 1° Just a friend of mine. You let me down.
Vaya con dios, zang (Dani Klein); gitaar en bass.
Ariola 109183; 1 single (uitgave 1987).

Willem VERMANDERE (Veurne)

Geboren te Lauwe op 9 februari 1940. Muzikale opleiding van vader. Leraar aan RMS Nieuwpoort. Schrijft de muziek voor zijn liederen

en meestal de tekst, zingt en bespeelt verschillende instrumenten.

Bron : Wie is wie in Vlaanderen ? Brussel, 1985.

- 1° Liedjes van de Westhoek : 14 liederen.
Decca 193.464; 1LP (uitgave 1967-68).
Decca 790/193.464X; 1LP.
- 2° Langs de Schreve : 12 liederen.
Decca 193.479X; 1LP (uitgave 1969).
- 3° Willem Vermandere : 10 liederen.
Decca 776/183.002X; 1LP + tekst (uitgave 1971).
- 4° Vlaanderen mijn vlakke land : met o.a. Mijn mensch'n van te lande.
Elf Provinciën ELF 55L4-X265 (uitgave 1971 ?).
- 5° Willem Vermandere vier : 10 liederen.
Decca 770-163.002X; 1LP + tekst (uitgave 1973).
- 6° ... met mijn simpel lied : 10 liederen.
Decca 143.002X; 1LP + tekst (uitgave 1981).
- 7° Willem Vermandere : 26 liederen.
Dureco Benelux 51021/22; 2LP (uitgave 1981).
- 8° Lat mie moar lopen : 12 liederen.
Philips 6468064; 1LP + tekst (uitgave 1981).
- 9° Willem Vermandere op z'n best : 10 liederen.
Dureco Benelux 66.032; 1LP (uitgave 1981).

Johan VERMINNEN

- 1° Oostende in the rain, van D. Lacksman-J. Verminnen.
J. Verminnen, zang; met begeleiding.
Biram 6109167; 1 single (uitgave 1978).

Regine VRANCKX

De "Oostendse nachtegaal" genoemd. Alvorens deze plaatopname tot stand kwam zong R. Vranckx reeds 20 jaar op zangwedstrijden, vedettenbals, in casiono's en in de Eddy Wallyshow.

- Bron : Documentatie Stadsbibliotheek; zie ook : De Zeewacht 3/3/89.
- 1° Als vader kwam van zee; Al ben ik groot, van Laurentius Vanacker.
R. Vranckx; zang met begeleiding.
Ace records 833; 1 single + tekst (uitgave 1982).

Lily WEST

Zij werd eredame op Miss Kwikverkiezing 1983. In 1984 werd ze Miss Vakantie en ontving de Prijs van het Jong Talent met de Baccarabeker in het Casino van Middelkerke.
Bracht volgende singles : I feel so lonely (1981); Be my love (1982) met Terry Lanka; Come on let's party down (1984); I wanna hold your hand (1988), dat werd opgenomen te Frankfurt. Zong bij het orkest "Blue Apple" en de rock-groep "And your sister". Zij heeft een driejarig kontrakt in 1987, met de Oostenrijkse platenfirma Koch Records.

Bron : De Zeewacht 22/1/1988.

- 1° Come on, let's party down; It's you again, van R. Wittevrongel.
Lilly, zang; met orkestbegeleiding.
Roadrunner 840167; 1 single (uitgave 1984).

Irma WESTERLINCK

Te Oostende geboren op 5 mei 1908 in de Paster Pypestraat (toen nog Kleine Kaaistr.). In 1919 woont de familie boven de dancing "De Nieuwe Zaal" in de Sint-Franciscusstraat. In 1927 wordt de folkloregroep "De Vismijnvrienden" gesticht, waarvan de familie als eerste leden wordt ingeschreven. Dan ontmoet Irma Leonard REY-NAERTS, de man van de vooroorlogse Oostendse revues, die haar vraagt om te zingen in operettes. Vanaf 1929 treedt zij op in 7 revues. Na de 2de wereldoorlog hield zij café "De Vismijn" in de Paulusstraat, echter voor een korte periode. Speelde dan opnieuw vanaf 1968 in 18 revues als Irma Bubbeline of Irma. In 1988 woont ze in de Sint-Paulusstraat 79.

Bron : Het Visserijblad 1988, nr. 2.

1° Zie Bertino nr. 3.

2° Op de vismarkt ben ik geboren; gezongen door Irma Westerlinck en begeleid door Aimé Schmitt; Caprice espagnol gespeeld door A. Schmitt.
Zeegalm 101; 1 plaat 78 t.

Julien WINNE (accordeonist)

Geboren te Torhout op 12 oktober 1929. Hij woont sinds 1960 te Mariakerke.

1° Zigeuner tango; Zo mooi als een droom van J. Winne-M. Dumoulin-A. Demarest.

Mia, zang; Orkest J. Winne.

Olympia LPQ 700; 1 single (uitgave 1971).

2° Julien Winne and his happy accordeon : Cado; Pourquoi; Valse des amis; Quelle nuit; Tipitipitin; Zigeunertango; Amour musette; Sombreros; Paris minuit; Ton corps; Trotteuse; Mon rêve; Play time.

Olympia LPT 33106; 1LP (uitgave 1971).

3° Julien Winne and his happy accordeon n° 2 : Après toi je n'aurai plus d'amour; Valencia; Folie musette; Que reste-t-il ? Le plus beau tango du monde; Trois étoiles; J'ai rêvé d'une fleur; Mucho, mucho, mucho; Acclamation; Jalousie; Tourbillon; Augusto. Olympia LPT 33109; 1LP (uitgave 1972).

4° Julien Winne and his happy accordeon n° 3 : Marche des doigts magiques; Pourquoi mentir ? Is dan alles voorbij ? Le tango des moukères; En souplesse; Pour vous; Maria; Parade des virtuoses; Les tangos merveilleux; Bolero; Tes mensonges; Barcelona; Le plus beau tango; Tango d'amour.

Olympia LPT 33118; 1LP (uitgave 1974).

5° Bouquet de vedettes : (verzamelplaat met bekende Belgische en buitenlandse accordeonisten) met o.a. Olympia musette; El toro door Julien Winne.

Olympia LP 33113B; 1LP (uitgave 1973).

6° Uuzen AS, gezongen door W. Lustenhouwer met Orkest J. Winne. Mars der Oostendse accordeonisten door Orkest J. Winne.

Olympia LPQ 649; 1 single.

7° Julien Winne en zijn accordeonisten : Petite parade; Ce soir; Koekoekwals; Pour toi Chérie; Onverwachts; Happy accordeon; En avant; Poema tango; Fête d'été; Souvenir; Paris minuit; Parade des majorettes.

Cardinal C51051; 1LP (uitgave 198?).

door J. SCHOT

In de jaren dat een aantal Europese gebieden, met name in 1797 met de vrede van Campo Fornio, de Zuidelijke Nederlanden ingelijfd waren in het Franse Keizerrijk, waren daar de Franse wetten van kracht en met name ook de Franse legerwet, die de opkomst van de Militie regelde. Dat betekende dienstplicht voor Vlaamse jongens op dezelve voorwaarden als in Frankrijk zelf golden en het betekende ook uitstel van dienst volgens dezelfde regels. De "Conscripti" die reeds een broeder onder de wapens hadden, werden slechts met de laatste opgeroepen van hun klas ingelijfd. Die zelfde wetten golden ook in de Noordelijke Nederlanden, echter met dit verschil, dat het Koninkrijk Holland pas in 1810 met het Frankrijk van Napoleon werd verenigd. Napoleon kreeg dan ook de kans de door hem zo gewenste "Conscriptie" (dienstplicht) in te voeren. Vóór 1810 hadden Nederlandse militairen wel deelgenomen aan Franse veldtochten, maar niet in die mate, zoals onze Vlaamse jongens die al vanaf 1797 gedwongen waren voor deze wereldveroveraar te dienen. Wie aangewezen was voor het vervullen van de dienstplicht, had echter de mogelijkheid een "Remplacant" (plaatsvervanger) te sturen. Aangezien dat veel geld kostte profiteerden alleen de hogere standen van dit systeem. Afgezien van het levensgevaar, dat aan het vervullen van de dienstplicht was verbonden, was het voor de voorname burgers onaanvaardbaar dat hun zonen als soldaat zouden moeten dienen samen met lieden van de lagere stand. Het standsbewustzijn zat diep geworteld. Tussen de brede volksmassa en de beschaafde kringen gaapte een culturele kloof van betekenis. Het levenspatroon van de pauper uit de stad of platteland, en de deftige jongeman, was zo verschillend dat samenleven in een soldatenverblijf onvoorstelbaar was. Het verzet tegen de "Conscriptie" ook onder Vlamingen was fel. De oorlogen waren genadeloos geworden en de Franse krijgsmacht was voor Vlaamse en Nederlandse jongens een vreemde krijgsmacht. Een groot aantal Vlamingen die onder de Franse Adelaar moesten dienen, namen deel aan de verschrikkelijke veldtocht naar Rusland in 1812, van wie er slechts enkelen van terug keerden.

Hier volgen een paar brieven van Vlaamse jongens waarvan er honderden bewaard gebleven zijn in het archief te Brugge evenals er ook nog een brief zich in onze familie bevindt van Jan SCHOT W. zoon. Visser van beroep, die evenals een Nieuwpoortse visser met name Angelus RUDOLF ingedeeld werden op de oorlogsvloot van Napoleon. Jan SCHOT keerde nimmer weer en Angelus RUDOLF werd als krijgsgevangene weggevoerd naar Chatham in Engeland.

Hier een brief van een Vlaamse soldaat Petrus NEIRYNCK, die op het punt staat naar Rusland te moeten vertrekken. Hij schrijft vanuit Hamburg naar zijn familie in Wakken, West-Vlaanderen, het volgende. De brief is gedateerd 4 februari 1813.

Zeër beminde Vader, Moeder, zuster en broeders,

Ik kan niet laten van te schrijven den droeven staat, waar ik in ben, want we moeten naar Rusland vertrekken. Misschien de volgende maand of eerder, en ik verzoeken dat gij de goedheid zou willen hebben om veel te bidden als het mogelijk is want Gods werken zijn groot. Het zou nog kunnen veranderen, maar een droeve tijd staat ons te wachten voor ons.

Daarom, beminde Vader en Moeder, ik ga U beiden een Adieu wensen. God geve dat het anders ware in Rusland. Daar zijn al zoveel mensen gebleven dat er einde noch grond is, het is onbeschrijfelijk. En als wij daar moeten gaan, dan gaan wij ook naar de Vleesbank en wij hebben horen zeggen dat er nog 4 paar klassen gevraagd worden. En als gij wederom schrijft zijt zo goed om te stellen of Bernard ook moet laten, ik zal hem een Certificaat afzenden. Dat moet mij Schellingen kosten als het nodig is, want het zoude mij grotelijks hinderen dat hij in zo een staat moeste komen gelijk ik. En als gij den brief ontvangt wilt niet wachten om wederom te schrijven, en ik verzoeke beminde Vader voor de laatste keer van mij 10 kronen geld op te zenden als het mogelijk is, want wij moeten naar huis schijven zeggen de Oversten, om kleren te kopen, en wie het niet doet wordt in de gevangenis gestoken, om onze broek te betalen, die ze ons gegeven hebben. En we hebben nog maar één hemd gehad zolang wij soldaat zijn, en ik moet nog een broek en schoenen kopen. Beminde, gij moet niet verwonderd zijn waar dat mijn geld blijft, en van dat ik in Hamburg geweest ben, hebben ik nog geen uur gezond geweest, en ook veel geld verdokterd, en ik moet nu geld lenen, anders moet ik kreperen. Zoo Vader zijt zo goed het op te zenden, zodra als het mogelijk is in klederen die wij gehad hebben, een blauwe kazak met een roode hals met witte slippers en een witte broek in de stadt die is zo groot gij kont denken. De complementen aan heel het dorp.

Hier volgt een tweede brief van een Vlaamse soldaat uit Kortrijk, die juist uit Rusland is terug gekeerd. Hij schrijft vanuit Küstun (Polen) op 16 januari 1813.

Tedergeliefde Ouders, Broeders en Zusters,

Ik hoop dat U Edelen mijn vergeven zal vanwege dat ik zo lang gewacht heb met schrijven, maar het is mijn schuld niet. Ook laat ik U bedanken voor dien brief met die wissel (waarop geld ontvangen kon worden). De reden dat ik die niet beantwoord heb dat was toen ik de brief kreeg moesten wij de andere dag in Koppanien (veldtocht). Dus lieve ouders hoop ik niet dat je daar niet over zult peinzen. Nu voel ik mij verplicht om U te laten weten dat ik mij bevind in het hospitaal te Küstun in Polen. Ik ben van mijn arm afgekomen en krank, zodat ik wel gauw thuis zal zijn met een reispas. Vader en Moeder, ik heb zeer veel koude geleden van deze winter in Rusland. Eer ik thuis ben, dan zult gij mij wel met bedroefde ogen aanzien lieve ouders, tot mijn leedwezen moet ik U laten weten, dat ik voor Smolensk geblesseerd ben. Dat is te zeggen dat ik mijn linkerarm kwijt ben en geamputeerd.

Dus kunt gij wel begrijpen lieve ouders hoe het met mij gesteld is. Ik zal mij maar troosten in mijn lot. Ik hoop dat U dat ook zal doen. Ouders ik zou mij wel weer een brief terug verwachten, maar ik weet niet hoe lang ik hier nog ben. Ik hoop dat U lieden allen gezond zijn, wat mij betreft, de koorts ben ik kwijt, zodat ik gauw op zal marcheren. Ik hoop jullie gezond te omhelzen. Dat is mijn wens en ik zal eindigen. U toegenegen zoon. Karel Wittenzale.

Uit een brief, geadresserd naar Blankenberge geschreven vanuit de Paltz, door soldaat Machiel FLORIJN blijkt verder dat hij met 1000 Vlamingen uit zijn "Garde Municipal" Rusland binnen trokken in 1812, en dat er maar 30 van zijn groep levend over

de Njemen terug keerden. Verder schrijft hij naar zijn ouders in de Langestraat te Blankenberge, dat hij nu in de Paltz de wijn voor 4 stuivers heeft. "En ik zijn meer dronken dan nuchter". Ook veel Vlamingen probeerden, schrijft Joseph VAN DE WIELEN naar zijn ouders in Marke vanuit Parijs te deserteren.

"Daer hebben ze mij in 't prison gestoken daer er een groote menigte van volk in is en al deserteurs en meestendeels al Vlaemingen, vele van de 'Garde Imperial' in het zelve volk die met mij gedeserteerd zijn zijn daar ook in Egtenis en zij zijn gepakt aan Laon van 't Departement l'Aisne, en zij beklagen nu ook wel hunnen staed want daer is zodanig aermoede dat het onzeggelijk is, met alle een pond en half brood en anders geen slaepinge, als op het stroij daer het vol met Ongrij (ongedierte) is, ziekten en quellingen, want daer is een onverdraegelijken stank, en men zegt dat 5 jaar travot (graafwerken) zal zijn, daer is zoo menig rijkmans kind die in die aermoede is nog kleeren nog niet om hun lighaem te dekken, en daer is een groote ziekte en veele sterven van gebrek en armoe".

Veel hebben deze jongens, die dienen moesten voor Napoleon meege- maakt. Vaak geen soldij, veel honger, en in hun strozakken veel luizen en vlooiën, getuige de brieven. Overal werden ze ingezet. Veel Vlamingen hebben de veldtochten in Spanje en Portugal mee moeten maken, en heel velen werden daar door de z.g. "Bregans" (partizanen) afgemaakt op een vreselijke manier. Vissers en andere varensgezellen werden meestal op de oorlogsvloot geplaatst, en moesten soms voor jaren naar het z.g. "Morenland" (Frans West-Indië) waarvan ook velen nooit meer keerden.

In de ruim 3 jaar dat Nederland deel uitmaakte van het Franse Keizerrijk moesten 28.000 Nederlanders onder de Franse Adelaar dienen. 15.000 namen daarvan deel aan de Russische veldtocht van 1812, van wie er slechts enkele honderden terug keerden.

Hoeveel Vlamingen hebben voor Napoleon hun jonge leven moeten laten, daar die al 12 jaar eerder gedwongen waren voor Napoleon te dienen ?

In de jaren 1810 tot 1813 was ook Zierikzee bedeed met een "Frans" bezettingsgarnizoen. ± 450 soldaten lagen hier in kazerne, waarvan het overgrote deel Belgische "Conscript's" waren, evenwel velen uit Wallonië maar toch ook nog een 30-tal Vlamingen. Onder dit "Frans" bezettingsgarnizoen brak in de jaren 1811 en 1812 een besmettelijke ziekte uit, waardoor er soms 2 à 3 per dag stierven in het Militair Hospitaal. Deze jonge soldaten werden alle begraven op een weiland even buiten de stad. Het aantal beliep in totaal ± 150 soldaten. Deze weide is in 1965 bebouwd met enkele bungalow's maar de plaats is nog juist te markeren. Van alle gestorven militairen zijn namen en afkomst door mij in het archief van Zierikzee achterhaald. Voor eventuele genealogen onder de lezers zal ik hierbij de Vlaamse "conscript's" die alhier begraven liggen opsommen.

Charles LABOEUF uit het dept. de L'Escaut. Gent als hoofdplaats.
Salpice BEHAM uit dept. de la Dyle. Brussel als hoofdplaats.
Dominique BOUSSAERD uit Noordervalken, dept. de L'Escaut.
Jean Baptiste BREYNAERTS uit dept. de la Dyle.
Jean Joseph CLOQUET uit dept. de la Dyle.
Jean Baptiste COQUIT uit Snellen, dept. de L'Escaut.
Jean Baptiste DAVITZ uit dept. de la Dyle.

Ferdinand DEGUSTRE uit Gent, dept. de L'Escaut.
François DERNICOURT uit dept. de L'Escaut.
Jean DERNIJ uit dept. de la Dyle.
François DESGROUVES uit Gent, dept. de L'Escaut.
Sois DETOBEL uit Brussel, dept. de la Dyle.
Jean DEVLAMNEK uit dept. de L'Escaut.
Jean Pierre DUCHEMIN uit dept. de L'Escaut.
Jean HARDIJ uit Gent, dept. de L'Escaut.
Jean Michel VAN HENTERLYCK uit dept. de la Dyle.
Guillaume HEUSDEN uit Oplinter, dept. de la Dyle.
Jean Baptiste VAN HOURDT uit dept. de L'Escaut.
Joseph KRUIT uit dept. de L'Escaut.
Pierre MATTHEUS uit Meerlinzen, dept. de la Dyle.
VAN DEK uit dept. de L'Escaut.
Leopold Joseph PAHEAU uit dept. de la Dyle.
Guillaume Bernard PENS uit Wever, dept. de la Lys.
Michel SEGHERS uit Haren, dept. de la Dyle.
Pierre SLABINTZ uit Brugge, dept. de la Lys.
Amand NOLLART uit Eghem, dept. de la Lys.
Jean Baptiste BOGEMANS uit dept. de la Dyle.
Ustache MOYART uit Halle, dept. de la Dyle.
Jean François DE SMETS uit Sommerghem, dept. de L'Escaut.

"Requiescant in Pace !" Dat wij ze niet vergeten.

Van het totale "Grote leger" van Napoleon, dat op 24 juni 1812 met ± 570.000 soldaten de Njemen overtrok naar Rusland, kwamen er eind december van hetzelfde jaar, minder dan 30.000 man over dezelfde Njemen terug. Het leger bestond uit Duitsers, Polen, Spanjaarden, Italianen, Vlamingen en Hollanders. Napoleon beroemde zich erop, dat tijdens de Russische veldtocht, slechts 50.000 zuiver Fransen waren omgekomen. Maar was dit de moeite waard, zo vroeg de Keizer, om zich druk over te maken ? Deze bloedheffing kwam in de onderworpen landen uitsluitend neer op boeren en arbeiders. De bevoorrechte klassen stuurden immers plaatsvervangers !

N.V.D.R. De auteur van dit artikel, de heer J. SCHOT woont te Zierikzee (Nederland). De tekst werd ons bezorgd door de heer R. COELUS, ereschoolhoofd van het werk IBIS.

OSTENDIANA

door A. SWYNGEDAUF

PEETERS, Edward - Ostendiana P.270/127

De voorbereiding tot de school. Borgerhout-Antwerpen : J. Leemans-Oyen 1934.

DENDOOVEN, Lucien - Ostendiana D.326/14

De abdij Ter Doest te Lissewege-Brugge. Lissewege-Brugge : Groot Ter Doest, 1990

PROVINCIALE - Ostendiana P.909/1

Provinciale Prijs voor Letterkunde : genre poëzie : 1989 en de Driejaarlijkse Staatsprijs voor Jeugdliteratuur : 1989. Brugge Provincie West-Vlaanderen, 1990.

VANNESTE, Olivier - Ostendiana V.159.1/11

De drinkvoorziening in West-Vlaanderen : rede uitgesproken in zitting van de Provincieraad van West-Vl. op 9 oktober 1990. Brugge : Provincie West-Vl., 1990.

- DUTRIEUE, Michel - Ostendiana D.945/4
Eros en Thanatos in het fin de siècle-Wenen. Brussel : BRT. Dienst pers en publikaties, 1990.
- VLAMIJNCK, Maria - Ostendiana V.667/11
Een plejade kunstschilders in Nieuwpoort, van 1835 tot 1918 : monografie. Dilbeek : Dilbeekse Cahiers, 1990.
- CATALOGUS - Ostendiana C.191/332
Marek Wyrzykowski : Galerij Hugo Godderis, De Panne, sept-okt 1990. Adinkerke-De Panne : Galerij Hugo Goderis, 1990.
- TRICOT, Xavier - Ostendiana M.934/2
Identificatie en datering van twee schilderijen van James Ensor in het Kon. Museum voor Schone Kunsten te Antwerpen. In Museummagazine, 1986.
- FROEBEL, Frédéric - Ostendiana F.474.5/1
L'Education de l'homme. Ostende, rue de Flandre : Ferdinand Claassen (Libraire-editeur), 1881.
- CATALOGUS - Ostendiana C.191/333
Euphrosine Beernaert (1831-1901), landschapsschilderes : tentoonstellingscatalogus samengest. door Norbert Hostyn. Oostende : Museum voor Schone Kunsten, 1990.
- KLAUSING, Jef - Ostendiana K.457/12
Ach moeder, ik bemin de zee. Overdruk uit : 't Beertje, 1991.
- GYSENS, Réjane - Ostendiana G.997/2
N.M.V.B : transporteconomie. Antwerpen : Hogere Zeevaartschool, 1990.
- GYSENS, Réjane - Ostendiana G.997/3
Stabiliteit, trim en stabiliteitsoefening. Dl 1 : Zonder lading. Dl 2 : met lading. Antwerpen : Hogere Zeevaartschool, 1990.
- VOS, Luc de - Ostendiana V.852/2
Het einde van Napoleon : Waterloo 1815. Leuven : Davidsfonds, 1990.
- KLAUSING, Jef - Ostendiana K.457/11
Liedjes uit de tijd van "Stierman Lèeze". Oostende : J. Klausing, 1990.
- REMOORTERE, Julien van - Ostendiana R.355/182
52 promenades en Ardenne. Tielt : Lanno, 1990.
- MEULEMEESTER, Jean Luc - Ostendiana M.559/2
Vlaamse archeologie : opgravingen in binnen- en buitenland : tentoonstellingscatalogus. Tielt : Lannoo, 1990.
- CABANTOUS, Alain - Ostendiana C.101/1
Le ciel dans la mer : christianisme et civilisation maritime (15e-19e siècle). Paris : Fayard, 1990.
Worden o.m. vermeld : Blankenberge, Nieuwpoort, Oostende, enz.
- INGHELBRECHT, Leon - Ostendiana I.503/6
Het zout van de zee : 14 verhalen, novellen, reportages, verhandelingen, buitelingen en peilingen rondom de zeevisserij, het zee-mansleven en het loodsmanschap. Oostende : Het Nieuwsblad van de kust, 1990.
- DUBY, Georges - Ostendiana D.864/1
De gelukkig en de ongelukkig getrouwe vrouw. In : De middeleeuwse liefde en andere essays. Amsterdam : Agon, 1990.
Over Godelieve van Gistel : p. 58-69.

REGLEMENT - Ostendiana R.295/25

Concours pour l'étude des eaux minérales d'Ostende (source du Parc). Ostende : Jos. Elleboudt, 1912?.

BOTERBERGE, Robert - Ostendiana B.771/12

Casinoconstructies te Blankenberge. Blankenberge : kring voor Heemkunde Dr. van Damme, 1990.

KAMAGURKA - Ostendiana K.151/15

Lava : nr 1. Antwerpen : Loempia : 1987.

KAMAGURKA - Ostendiana K.151/16

Lava : nr 3. Antwerpen : Loempia, 1988.

LUCA, Willy - Ostendiana L.890/1

Leffinge : 1989. Promotie Leffinge, 1990.

Artikels over Leffinge, overgenomen uit plaatselijke dag- en weekbladen.

DESCHACHT, Daniël - Ostendiana D.355.01/2

Het Oostendse politiepersoneel in 1907. Oostende : Daniël Deschacht, 1990.

Album foto-archief, aangevuld met identificatiegegevens.

REMOORTERE, Julien van - Ostendiana R.355/179

Wandelen langs de mooiste Ardense dorpen : gids voor 30 tochtjes door evenveel dorpen en hun omgeving. Tielt : Lannoo, 1990.

REMOORTE, Julien van - Ostendiana R.355/178

Wandelen door de Hoge Venen : 25 wandelingen door veen en woud, met informatie over skiën en langlaufen. Tielt : Lannoo, 1990.

BUSSCHE, W. van den - Ostendiana B.983/3

Luc Tuymans : catalogus. Oostende : Provinciaal Museum voor Moderne Kunst, 1990.

HOSTYN, Norbert - Ostendiana S.682/5

Leon Spilliaert : catalogus van de verzameling. Oostende : Museum voor Schone Kunsten, 1990.

CATALOGUS - Ostendiana E.336/168

James Ensor : catalogue de la rétrospective tenue au Musée du Petit Palais à Paris, 27 avril-22 juillet 1990. Paris : Association Française d'Action Artistique, 1990.

CATALOGUS - Ostendiana M.295/76

Frans Masereel. De Brakke Grond, Amsterdam, 20/1-25/2/1990. Brussel : Gemeentekrediet, 1990.

HOSTYN, Norbert - Ostendiana H.829/38

... Redden wat nog te redden viel ... : kunstwerken, afkomstig uit het vooroorlogse Museum voor Schone Kunsten van de Stad Oostende, verwoest in de nacht van 27 op 28 mei 1940. Oostende : Museum voor Schone Kunsten, 1990.

PUTTE, Roland Vande - Ostendiana P.955/1

Avonturen van een stuntman. Antwerpen : Standaard Uitgeverij, 1967.

BLOMME, Oona - Ostendiana B.642.5/1

Profilering van de Belgische zeeloods (1880-1930). Gent : R.U.G. Fakulteit Letteren en Wijsbegeerte. Seminarie Nieuwste Tijden, 1987.

DEPREZ, Ada - Ostendiana D.346/24

Vlaamse literatuur van de negentiende eeuw : dertien verkenningen. Utrecht : Hes, 1990.

2e Plakbrief :

STAD OOSTENDE

DRINGENDE WAARSCHUWING

Van Oostende uit worden inlichtingen verschaft aan de vijanden van het duitsche rijk. Degene die plichtig zal bevonden worden, verraderlijke handelingen tot nadeel onzer troepen onderhouden te hebben, deelgenomen te hebben aan soortgelijke onderhandelingen of die er enkel kennis zou van gekregen hebben, en die mij daarvan niet seffens zou verwittigd hebben, zal volgens het krijsrecht, ter dood veroordeeld worden, met inbeslagneming zijner goederen. Daarenboven zal de stad verantwoordelijk gesteld worden voor elke zulkdanige gebeurtenis en zal er haar eene zware oorlogschatting opgelegd worden.

Zoals dit reeds ruchtbaar gemaakt werd zijn de samenscholingen van meer dan 5 personen verboden. Wapens en geschotvoorraad moeten ingeleverd worden. Degenen die er heden nog in hun bezit zouden hebben mogen die seffens afgeven in het bureel van den plaatskommandant. Zodoende zullen zij de strenge straffen ontgaan die al degenen zullen treffen die aan dit bevel niet zullen gehoorzaamd hebben. De huizen in dewelke er vijandelijke daden tegen de duitsche troepen gepleegd worden, zullen door het vuur vernietigd worden. Na 8 uur (duitsche tijd) mag geen venster meer verlicht worden.

Inwoners van Oostende, opgepast, iedereen zal weldoen, in den huidigen tijd, stil in huis te blijven, het oponthoud op straat zooveel mogelijk te vermijden en zich streng te onthouden van alle verdachte handeling.

Oostende, 29 Oktober 1914.

get. von BERNUTH
Oberstleutnant en Ortskommandant.

Volgende plakbrief werd deze namiddag uitgehangen :

STAD OOSTENDE

BELANGRIJK BERICHT

Een zeker aantal abonneuten aan de Regies van de Gaz- en Electriciteitsleidingen hebben de betaling geweigerd van hunne rekeningen van verbruik binst de maanden Oogst en September.

Dergelijke weigering is niet aanneembaar en 't is de daad van een slechten burger van niet mede te werken om den gang van eenen openbaren dienst van eerste noodzakelijkheid te verzekeren. In de tegenwoordige omstandigheden is de medewerking van het publiek, in dit domein, volstrekt onmisbaar.

't Is om deze reden dat het Gemeentebestuur beslist heeft de Gaz- en Electriciteitsleidingen af te snijden, bij elke abonnet die zijne rekeningen niet zal betaald hebben voor den 5 November aanstaande.

Gedaan te Oostende, den 29 October 1914.

De Burgemeester,
A. LIEBAERT.

* * *

Heden werden al de sleutels binnengevraagd der huizen uitkomende op den Zeedijk en ook deze van de deuren der eigendommen van den Zeedijk, uitgevende op de "rampen".

Van 3 1/2 tot 4 1/2 uur gaven de mariniers een concert op de Groote Markt.

Uit vertrouwde bron vernemen wij dat op 26n dezer 11.000 flesschen wijn uitgehaald werden uit de kelders der Samenwerkende Maatschappij der Staatsbedienden (de "Coo") en op 29n dezer, nog 4.000 flesschen.

Uit den Kursaal werden 70.000 flesschen wijn van alle merken, gehaald, en heden werden nog 8.000 flesschen ter beschikking van de platkoppen gesteld.

In het huis VERMEULEN-DEJONGHE liggen nog 4.000 flesschen wijn ter beschikking van de Duitschers.

Heden hebben de Duitschers blinkborstels - die heeren moeten propere schoenen dragen - opgeëischt !

Deze avond moest er gezocht worden achter 10 kilos boter en 70 kilos schapenvleesch. Dit laatste werd niet gevonden, doordat de beenhouwer Camiel LANNOYE, wien den eisch toekwam, te Ghistel 120 schapen gestolen werd door de Duitschers; hij had nog schapen staan rond Leke, doch geraakt daarbij !

Zaterdag 31e Oktober. -

ZEVENTIENDE DAG DER BEZETTING

't Is eene kalme nacht geweest. Deze morgen, van in de vroege, hoort men schieten al den kant van Slype. De Duitsche bestuurbare ballon, die Donderdag tusschen Zevecote en St-Pieterscapelle hing, hangt thans over de kruiskalsijde van Ghistel. Rond 4 ure zal hij over Oudenburg hangen.

Rond 10 ure wordt langs de Thoroutschensteenweg een ijzeren boot, in 't midden doorschoten, binnengebracht. Zeker nog een deze booten, nutteloos gebezigd tot het maken eener brug over den Yser - de Bérésina der Duitschers ?

Z.E.H. Deken CAMERLYNCK kwam heden, gaaf en gezond, terug van zijn reis naar Engeland, reis die uitmuntende uitslagen zal opleveren voor 't welzijn onzer medeburgers.

Deze morgen werden op de Albertlaan, bij de Sprotfabriek, 5 kanonnen opgesteld. Verscheidene mitraljeuzen werden geplaatst op het einde der Blauw Kasteelstraat. Met den noen werden kanonnen en mitraljeuzen weggehaald.

In 't begin van den namiddag komen 130 voertuigen met gewonden toe. Van de richting van Thourout komen lange rijen voertuigen met hout en booten af.

Rond 2 1/4 ure vliegt een Duitsch vliegmachien over de stad. Het werpt eenige briefjes uit, waarop geschreven staat : "Hulp Westkerke" en valt in den ouden Sasput (Leopoldsas). De twee vliegers die erin zaten, kwamen er met eenige lichte wonden van af; hunne "taube" werd beschadigd.

Met het vallen van den avond komen 106 wagens met gekwetsten, waaronder 6 officieren en 2 Belgen, de stad binnen.

Het gerucht loopt in stad dat M. Charles VAN ISEGHEM, de welgekende Oostendenaar, in Engeland, zou overleden zijn. Dit gerucht wordt eveneens gelogenstraft.

Volgens Engelsche bladen heden binnengekomen, bedroegen de verliezen van beide legers Donderdag : Belgische zijde, 12.000 soldaten gedood of buiten gevecht, duitsche zijde, 36.000 man gedood of buiten gevecht.

Toen de duitschers binnen Dixmude kwamen, hadden onze Belgische soldaten, n.l. het 4e linie van Brugge, zich met mitraljeuzen en kanons verschanst in de huizen en openbare gebouwen. Ruim 5.000 duitschers werden dood geschoten - en Dixmude bleef in handen van onze jongens.

De duitschers die over den Yser trokken, werden eveneens weggemaaid.

Uit geloofbare bron wordt verzekerd dat de duitschers slechts deze hunner gekwetsten opnemen die zich nog kunnen redden; de andere worden op het slagveld achtergelaten.

Hetgene dient aangestipt, is dat de duitsche gekwetsten thans, in 't algemeen, naar de statie vervoerd worden om van daar het land in overgebracht te worden.

De duitschers maken mooi weder in ons Bisschoppelijk College; de studiezaal en de klassen van den gelijkvloers staan vol peerden; in de eetzaalen van de leeraars en van de kostscholieren liggen duitsche soldaten. De pupiters, banken, enz. zijn verbrijzeld.

In het huis van heer advokaat Hendrik BAELS huizen 15 duitschers; aan de deur, twee opschriften op papier.

Op het eene : Hauptman Krause, Fuszartillerie nr 2 (Bevelhebber KRAUSE, der artillerie te voet, nr 2); op het tweede Artillerie-Kommandant Feldkapiän Soffner.

Uit het huis van M. Eduard JEAN, Ooststraat, werd een heel voer schoone meubelen gedaan. 't Zelfde uit het huis van M. Charles VAN ISEGHEM, Kapellestraat. Onder de villas die geplunderd werden en hunne wijnkelder geledigd, is deze van M. VERBEKE oud-senator.

Heden had alhier de begrafenis plaats van een oud oostendsch figuur, M. Eugeen MENEGHEER, gewezen bakker, te Oostende geboren den 9 September 1837 en Woensdag (28n dezer) overleden.

Heden kwamen 67 karren toe van Thourout achter voorraad naar de kazern.

Gister dacht men dat de duitschers er van ondertrokken, en feitelijk was 't zoo voor wat het gros der troepen betreft - doch heden zijn er wederom groote benden binnengekomen, alsook een aantal mannen van het Rood Kruis en ziekenverpleegsters in rouw gekleed.

10 duitschers en 2 Belgische piotten, aan handen en voeten gekwetst, verlieten deze namiddag het Hôtel des Thermes en vertrokken met den trein naar Gent.

Van Snaeskerke kwamen 35 gekwetsten te voet af.

De duitschers hadden kanonnen geplaatst : 4 bij het Sanatorium van Dr DELCROIX, te Mariakerke, 2 rechts af van Mariakerke en 1 tusschen Mariakerke en Middelkerke. Van die 7 kanonnen is er slechts een terug gehaald, de 6 andere werden door de Engelsche schepen stuk geschoten.

Gansch den verleden nacht moesten, in 't militair hospitaal, de zieken en gekwetsen gansch gekleed op hun bed liggen, gereed

om te vluchten.

In de Noorweegsche stallen (Koninginnelaan) liggen tusschen 150 en 165 peerden, waaronder 15 peerden van officieren.

Mariniers hebben hunnen intrek genomen in de schoolschepen "Ville de Bruges" en "Ville d'Ostende" in den 2n bassijn liggend.

Zondag 1e November. -

ACHTTTIENDE DAG DER BEZETTING

Allerheiligen ! Ander jaren trekt gansch Oostende kerkhofwaarts om de graven der geliefde dooden te bezoeken, en heden, alhoewel Oostende zucht onder den hiel des vijands, wordt dit gebruik gehandhaafd. Den ganschen namiddag is 't als eene ware processie op den Nieupoortschensteenweg, en ook duitschers wonen de goddelijke diensten bij.

Gansch den dag door werd van uit het zuid-westen kanongebulder gehoord, het hevigst 's namiddags.

Om 10 ure had in de Engelsche kerk (Langestraat) een dienst plaats, waar ruim 450 soldaten aan deelnamen.

De kanonnen der Buchareststraat zijn weggenomen en staan thans onder aan de Capucienenramp.

Rond 10 ure komen 33 karren, 2 autos en eene groote motorcar, allen gevuld met gekwetsen, de stad in.

Eene duitsche "taube" en een duitsche tweedekker vliegen kort na 10 ure, over de stad.

Wij maken van het oprecht zomerweder gebruik om een klein toerken rond de stad te doen. Wij bemerken alzoo dat de "rue de Paris" herdoopt is geworden in "Hildesheimerstrasse", dat op de square Stéphanie en Clémentine al de huizen vol zitten met duitschers; in nr 19 der square Stéphanie (het huis van den aannemer SANDERS) spelen de duitschers op den phonograaf; in de nrs 8 en 12 der square Clémentine, huizen officieren.

Tusschen 11 en 11 1/2 ure komen 30 wagens met soldaten en tuig van den Thouroutschensteenweg af en trekken langs de A. Pieterslaan en de Van der Sweeplaats, naar Zandvoorde op.

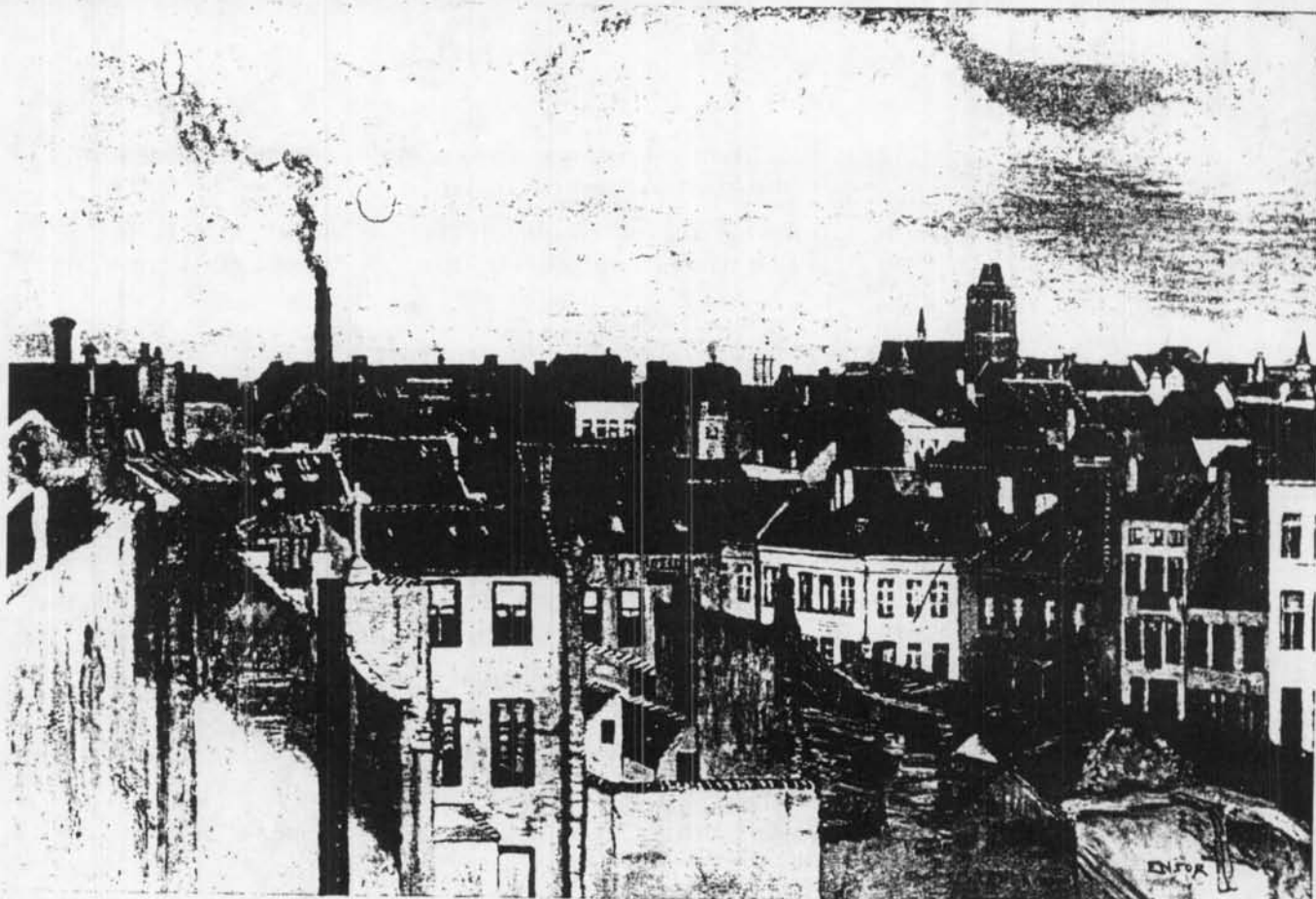
Tusschen 12 en 12 1/2 ure trekken 38 karren met voorraad Thouroutwaarts op; op hetzelfde uur verlaten 21 duitsche lichtgewonden, waaronder een officier, het Hôtel des Thermes en nemen plaats in eenen elektrieken tram die hen naar Blankenberghe voert. Kwart voor 1 ure trekken nog eens wagens (35) met voorraad den Thouroutschensteenweg op : op de 14e kar lagen 12 grote manden Champagne, merk Moët et Chandon. (Ieder mand bevatte 25 flesschen). Die wagens werden gevolgd door 53 wielrijders, waaronder 5 sergeanten. De "bruischaert" was dus goed bewaakt !

Heden kregen we op de Groote Markt van 11 tot 12 en van 3 1/2 tot 4 1/2 ure, concerten van het muziek der mariniers.

Gansch den dag doorlopen patroeljes mariniers en soldaten van den Landsturm de stad.

Het Middentelefoonbureel (voor de duitschers uitsluitelijk) is overgebracht naar de groote statie. In de brouwerij JEAN is het "Artillerie Büro" gevestigd.

De inwoners van Mariakerke-dorp zijn aangezocht geworden hunne woonsten te verlaten, uit vrees voor gebeurlijke beschieting.

DAKEN TE OOSTENDE VAN JAMES ENSOR

In de literatuur staat dit, zelden afgebeelde, werk omschreven als zijnde uit 1898. Nochtans is er een element in aanwezig dat ons toelaat het werk iets later te dateren, nl. de in opbouw zijnde toren van de Sint-Jozefskerk. Het schilderij geeft de situatie weer ca. 1900-1901.

De "blinde muren" op het voorplan zijn deze van de huizen in de Vlaanderenstraat en de Langestraat. Hiervóór werd in 1903-1905 de Schouwburg gebouwd. Het witte hoekhuis, iets rechts in het midden is de hoek Christinastraat/Langestraat, actueel de juwelier HULPIAU.

IN DIT NUMMER

- blz. 323 : F. HUBRECHTSEN : De weg nr. 12 Oostende-Trier.
blz. 326 : J.G. DE BROUWERE : Krakeel onder de geestelijken.
blz. 327 : N. HOSTYN : Vergeten Oostendse kunstschilders - aanvulling.
blz. 328 : E. SMISSAERT : Schrijvers aan zee (slot).
blz. 330 : N. HOSTYN : Orgels in Groot-Oostende. Het orgel in de O.L.V. Koninginnekerk.
blz. 331 : E. LIETARD : Oostendse numismatiek.
blz. 335 : G. VANDAMME : "De Lange Derm" en andere verdwenen zaken op Mariakerke.
blz. 338 : R. LEROY : Opgenomen muziek en lied uit Oostende (20).
blz. 342 : J. SCHOT : Verhalen van vlaamse soldaten uit het leger van Napoleon.
blz. 345 : A. SWYNGEDAuw : Ostendiana.
blz. 348 : A. SMISSAERT (+) : Oostende tijdens Wereldoorlog I (14)

TEKST OVERNAME STEEDS TOEGELATEN MITS BRONOPGAVE

**GRATIS
FOTOFILM**

**COCK
CAMERA
SERVICE**

Hoek Jozef II straat en
Christinastraat - Oostende

Tot einde
voorraad - Bij afwerking
nieuwe film min. 20
afgewerkte foto's

p.v.b.a A. & Y. MONBALLIU

Noordzandstraat 72, BRUGGE

Tel. 050 - 33 73 12

Jozef II straat 25, OOSTENDE

Tel. 059 - 70 21 13

VERKOOP en HERSTELDIENST - ONDERHOUD

Schrijfmachines - Elektronische rekenmachines - Bureelmeubelen

THEMATENTOONSTELLING

DE BURGERWACHT TE OOSTENDE

In ons Heemmuseum van 17 november 1990 tot en met 16 februari 1991.

Open elke zaterdag en gedurende het Kerstverlof alle dagen (uitgenomen de dinsdag) van 10u tot 12u en van 15u tot 17u.

Realisatie : J.B. DREESSEN - G. VERMEERSCH

Met medewerking van E. SMISSAERT en R. VERBANCK

Een brochure over de Burgerwacht van de hand van R. VERBANCK is verkrijgbaar aan de balie - Prijs : 30 Fr.

Begravenissen
Crematies

NUYTEN

Inzake rouw
gaat het om diskrete, takt
Binnen een beperkte tijd dienen moeilijke,
vaak pijnlijke beslissingen genomen
Dit vereist ervaring, een gedegen uitrusting
en ook iets bijzonders menselijks,
de juiste toon
Voor dit alles kan u bij Nuytten terecht.
Begravenissen, crematies, rouwtransporten,
tegen sociale prijzen
Nuytten is uw steun in droevige dagen

Tel. 059/80 15 53 & 70.32 78
Torhoutsesteenweg 88
Petit-Paris - Oostende

